კომუნისტი

ცენტრ. და თბილისის კომეტ. კომეტის და სრულ. ხელმძღ. მ., ბ., ნ.-ბაკ. და ბატალიონთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის ორგანო

რედაქცია: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4.

მთავარი კანტორა: ტბილისი, რუსთაველის პრ., № 24 მე 2 სართული).

ფასი 10,000 მან. პროვინციაში 12,000 მან.

№ 160 შაბათი, 15 ივლისი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი შაბათი, 15 ივლისი 1922 წ. № 160

რედაქციის მიღება საქმისა ოვის ყოველდღე გარდა კვირა უქმეებისა დილის 9—2 ს. ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 14 76 მდივნის № 19 საერ. №

ხელის მოწერის თვიური ფასი შემდეგია: პარტიულ ორგანიზაციებისა და პროფკავშირებისათვის მიტანით: ქალაქში—140 ათასი მანეთი, პროვინციაში—180 ათ. მ. ყველა დანარჩენ ხელის მოწერთათვის მიტანით: ქალაქში 200 ათ. მ. პროვინციაში 240 ათასი მ. განცხადება—10 ათ. მ. ნომპარელის სტრიქონი. სამოლოდიერო განცხადება 300 ათასი მ. ტელეფონის № კანტორისა № 5—48.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ს, 15 ივლისს, საღამოს 6 საათზე, თბილისის ქალაქის აღმასკომის შენობაში შესდგება

მეორედ მოწვეული თბილისის ქალაქის საბჭოს აღმასკომის სხდომა

დღის წესრიგი:

1) სავალდებულო დადგენილების პროექტი სამბინაო საკითხის შესახებ.
2) სავალდებულო დადგენილების პროექტი წყლის და ელექტრონის ნათების აღრიცხვის და ქირის წესის შესახებ.
3) მოხსენება მუშათა მოსახლეობის შესახებ.
4) მიმდინარე საქმეები,

საკითხების დიდმნიშვნელოვანობის გამო, ყველა წევრების დასწრება ავალდებულია.

მდივანი: **მესხი.**

ორშაბათს, 17 ივლისს, საღამოს 6 საათზე, სახალხო სახლის შენობაში შესდგება

მეორედ მოწვეული თბილისის ქალაქის საბჭოს პლენუმის სხდომა

დღის წესრიგი:

1) გერმანიის ამბების შესახებ.
2) პრეზიდიუმის ცნობები და მიმდინარე საქმეები.

საკითხების დიდმნიშვნელოვანობის გამო, ყველა წევრების დასწრება ავალდებულია.

(2—1) მდივანი: **მესხი.**

„დემოკრატია“ თუ დიკტატურა?

მონარქისტების უკანასკნელმა თავდასხმა გამოსვლებმა გერმანიაში გამოიწვია მუშათა კლასის ერთიანი ფრონტის შექმნა. პროლეტარიატი აირაზმა, საბრძოლველად მოემზადა. ან ყველას დაანახვა თვალსაჩინოდ, რომ რესპუბლიკის დამხობის და მონარქიის რესტავრაციის საშუალებას აძლევს მისცემს. ეს რა თქმა უნდა, ნიშნავადაც არ ნიშნავს იმას, რომ მუშათა კლასი კმაყოფილი იყოს არსებული წყობილებით, პირიქით, იგი ებრძვის კოალიციონურ მთავრობის ოლიგარქიას, მაგრამ, რასაკვირველია არა მონარქიის სასარგებლოდ, არამედ ბრძოლა დიქტატურის განსახორციელებლად. მუშათა კლასი უკმაყოფილოა არსებული მთავრობით, რომელიც არ იცავს მის ინტერესებს და, სხვათა შორის, გზას უხსნის, ნიადაგს უმზადებს უკიდურეს რეაქციონერებს გაბატონებას. ამიტომაცაა, რომ გერმანიის პროლეტარიატმა ამ უკანასკნელების ასალგამავად და თავის ინტერესების უზრუნველყოფად მოიხმო მუშათა მთავრობის შედგენა, ოგორც გარდამავალ ფორმისა საბჭოთა ხელისუფლებისაკენ.

რა გზას უნდა დასდგომოდა გერმანიის დღევანდელი მთავრობა მუშათა კლასის ასეთი განწყობილების ნებისყოფის გამოაშკარავების შედეგ? თუ იგი წინანდებურად სისუსტეს და დაუდევრობას გამოიჩენდა, მას მოელოდა საფრთხე არა მარტო მონარქისტებისაგან, არამედ პროლეტარიატისაგანაც: უკანასკნელი ჩაიბმოდა გადამწყვეტ ბრძოლაში, რომელიც უნდა მისულიყო თავის ლოგიკურ დასკვნამდე, ე. ი. მუშათა კლასი აღოვდა არა მარტო მონარქისტებს, არამედ ბურჟუაზიულ ტენდენციებელ პარტიებსაც, რომელნიც დღეს ფეიერობენ გერმანიას, და თავის დიქტატურას გამოაცხადებდა. ბურჟუაზიულ რესპუბლიკას ინტერესი და თავისი გაბატონებული მდგომარეობის შენარჩუნება უკარნახებდა კოალიციონურ ხელისუფლებას გადაეტანა ზომები მიეღო მონარქისტების წინააღმდეგ, რომ ამით აეცილებია ფრთხე ამ უკანასკნელების მხრივ, ამავე დროებით მაინც შეენელებინა პროლეტარიატის აღტყინებული ოლუციონური ენერგია.

ამ გარემოებათა ზეგავლენით, გერმანიის კოალიციონურმა მთავრობამ მართა „რესპუბლიკის თავდაცვის განსაკუთრებულ ზომების“.

მთავრობამ გააუქმა ე. წ. საკონსტიტუციო გარანტიები. მან დროებით შეზღუდა სიტყვის, კრების და პრესის თავისუფლება იმ ორგანიზაციების და პირებისათვის, რომელნიც ფრთხეს წარმოადგენენ გერმანიაში რესპუბლიკანური წყობილების შენარჩუნებისათვის. მთავრობას შესაძლებლად მიაჩნია შემოიღოს სიკვდილით დასჯა, სამუდამო კატორღა, ქვეყნიდან გაძევება, ქონების კონფისკაცია სხვა სასჯელი იმ ჯგუფების და პირებისთვის, რომელნიც შეეცდებიან ებული წყობილების დამხობას მონარქიის აღდგენას.

ვენ, რა თქმა უნდა, მიზანშეწონილად და აუცილებლად ვთვლით ასეთ განსაკუთრებული ზომების მიღებას, რამდენადაც ისინი მემარჯვენე ჯგუფების წინააღმდეგ არიან მიმართული.

ვენ მხოლოდ ერთ გარემოებას ვგულისხმობ მივაქციოთ ყურადღება. რომ ჩვენ ამით სრულებით არ გვინდა ვთქვათ, რომ გერმანიის დღევანდელი მთავრობის მიერ გადადგმული ნაბიჯები თითქოს მიზნად ისახავდეს მუშათა კლასის ძალა უფლების განხორციელებას. ჩვენ „პირიქით, გვგონია, რომ დღევანდელი მთავრობა, იმ განსაკუთრებულ უფლებებს, რომლებიც მას მიენიჭა, გამოიყენებს არა მარტო მონარქისტების, არამედ მუშათა კლასის წინააღმდეგაც.

პროლეტარიატის მიზანს შეადგენს რათა დაწყებული ბრძოლა მემარჯვენე ჯგუფების წინააღმდეგ მოლოდინ გატარდეს ცხოვრებაში, და ამ პროცესში დაამკვიდროს თავისი დიკტატურა, რომლის აუცილებლობაში იგი დაარწმუნა გერმანიის უკანასკნელმა ამბებმა.

ვანდერველდე საბჭოთა რუსეთის შესახებ

გაზ. „ლე პეპლ“-ში (ხალხი) მოთავსებულია საუბარი ვანდერველდესთან საერთოთა რუსეთის ეკონომიური მდგომარეობის და კერძოდ მოსკოვის ცხოვრების შესახებ.

„ტრამვაი და ელექტრონი მოსკოვში სავსებით ნორმალურად მუშაობს, —განაცხადა ვანდერველდემ. თეატრი და საზოგადოებრივი ადგილები ხალხითაა გაჭედილი. მაღაზიები გასაოცარი სისწრაფით იხსნებიან. ერთ ერთი ყვავილების გამყიდველს მე დაუნახე შესანიშნავი ყვავილები. წიგნის მაღაზიები მოსკოვში ბევრათ უფრო მეტია, ვინემ ბრიუსელში. მუზეუმები საგრძნობლად გამდიდრდენ კერძო გალერეიების ხაზოგადოებრივ საკუთრებაში გადასვლის გამო. იმას, ვისაც სურს არსებითად შეისწავლოს სეზანი ან რენარი, რომ აღარაფერი ვთქვათ პიკასოზე ან მატისზე, უნდა გაემგზავროს მოსკოვში.

ქუჩებში შესანიშნავი წესრიგია. არაფის გაყიდვა აკრძალულია და თქვენ ვერსად ვერ შეხვდებით მთვრალებს. მორალის მხრივ ბოლშევიკების სატახტო ქალაქმა ძალიან წინ გაუსწრო ჩვენ დიდ ქალაქებს; მე ერთხელაც არ შეხვდერია მოსკოვში არც ერთი არა თუ პორნოგრაფიული, არამედ უბრალო უზრო აფიშაც კარ.

ჩემი რუსეთში მოგზაურობის შემდეგ, ამბობს ვანდერველდე, მე მაქვს ორ სავსებით გარკვეულ დასკვნამდე: პირველ ყოვლისა, მე დავრწმუნდი, რომ ყოველგვარი ცდა დასავლეთ ევროპაში ერთიანი ფრონტის შექმნის შესახებ, უშედეგოთ დამთავრდება მანამდის, სანამ ბოლშევიკები არ განახორციელებენ ერთიან ფრონტს თვით რუსეთში, არ იტყვიან უარს ხვა სოციალისტური პარტიების წინააღმდეგ რეპრესიული ზომების მიღებაზე და არ მისცემენ მათ თუ გინდ ელემენტარულ პოლიტიკურ უფლებებს.

გარდა ამისა მე დავრწმუნდი იმაშიდაც, რომ პოლიტიკა ბლოკადისა, მავთულის ხლართულებისა და სამხედრო ინტერვენციებისა აღმოჩნდა ყოველ მხრივ უფრო განმანადგურებელი, ვინემ ეს მე წინად მეგონა. მან, ისედაც გაჭირვებაში ჩავარდნილ მასებს, მიაყენა განუზომელი ტანჯვა ზამეზ და გაამეორა საერთაშორისო ომის მიერ გამოწვეული უბედურება იმ ზომამდის, რომლის წარმოდგენა მე არც კი შემეძლო. ბოლოს და ბოლოს ბლოკადის პოლიტიკა ამართლებს ტერორსა და ბოლშევიკების დიქტატურას.

მე დრმადა ვარ დარწმუნებული, დაათავა თავისი ბაასი ვანდერველდემ,—რუსეთთან პოლიტიკური და ეკონომიური ურთიერთობის აღდგენის საჭიროებაში და პროლეტარიატის უპირველესი მიზანი უნდა იყვეს, იბრძოლოს ამის მისაღწევად, როგორათაც არ უნდა დაუჯდეს ეს მას.

ჰააგის კონფერენცია

ევროპის პრესის დუმილი კონფერენციის მუშაობის შესახებ. რუსეთის გენუაში გამარჯვების აღიარება

ჰაგა. 30 ივლისი (რუსეთის დელეგაციის პრესბიუროს კაბლოგრამა) **დიდი ევროპის პრესა** გასაოცარი თავდაჭერილობით ეკიდება ჰაგის კონფერენციას და ალბათ ელის ცოტათა მაინც უფრო ოვალსაჩინო შედეგებს მანამდის, სანამ გამოვიდოდეს რაიმე კომენტარიებით. არც ერთ ფრანგულსა ან ინგლისურ გაზეთში არ არის დღეს მოწინავე წერილი ჰაგის შესახებ. ჰაგის ინგლისელ კორესპონდენტების დეპეშები ძალიან უფერულია და წარმოადგენენ მხოლოდ ოფიციალური ცნობების გადაწერას. ცოტათი უფრო საინტერესოა ფრანგი კორესპოდენციების წერილები. ასე მაგალითად გაზეთ „ჟურნალის“ კორესპოდენტი მკაცრად ილაშქრებს საბჭოთა დელეგაციის წინააღმდეგ და აცხადებს, რომ **საბჭოთა დელეგაციამ უკვე ბევრი რამ მოიგო გენუაში და სახელდობრ: მორატორიუმის პრინციპიალური ცნობა, ინგლისის თანხმობა სამხედრო ვალების შემცირების შესახებ და უმთავრესად, გზა ხსნილი კერძო ხელშეკრულებათა დასადებად იმ შემთხვევაში თუ გენუა არავითარ შედეგს მას არ მისცემდა.** კორესპოდენტი უკმაყოფილოდ აღნიშვავს იმას, რომ ამდენ **ხანს ჰაგა არაფრით არ განსხვავდება გენუიდან** და მიშობს, რომ რუსეთის მიერ ვალების ცნობა არ დარჩეს ბოლოს და ბოლოს უბრალო სიტყვიერ განცხადებათ. გაზ. „ჟურნალ დე დებატს“ კორესპონდენტი უკვეთებს რა ანალიზს ვალების კომისიის მუშაობას, აღნიშნავს, რომ ორივე მხარე ერიდება საჭირბოროტო საკითხების აღძვრას, მაგრამ ისინი მაინც აუცილებლად წამოიჭრებიან მაშინ, როდესაც კონფერენცია შეუდგება რუსეთის ფინანსიური მდგომარეობის ანალიზს. კორესპონდენტი ფიქრობს, რომ ევროპამ ფინანსიური დახმარება უნდა აღმოუჩინოს მხოლოდ უცხოელ მრეწველებს რუსეთში და არა საბჭოთა მთავრობას. გაზ. „ტანის“ კორესპონდენტი, წინააღმდეგ გაზეთის საერთო ტონისა აცხადებს, რომ პირველი სხდომის საერთო შთაბეჭდილების მიხედვით შესაძლებელია აღვნიშნოთ კეთილი სურვილების არსებობა და შეთანხმების მიღწევის მის წრაფება.

ინგლისის პრესის აზრი.

ჰაგა. 1 ივლისი. (რუსეთის დელეგაციის პრესბიუროს კაბლოგრამა). კონფერენცია დაწყარების პერიოდს განიცდის. კრედიტების კომისიის გუშინდელი სხდომა იყო უკანასკნელი ამ კვირაში. და კონფერენციის საქმიანი მუშაობა დაიწყება მხოლოდ საშაბათს დღევანდელ გაზეთებში არის ზოგიერთი კომენტარიები კონფერენციის შესახებ, რომელნიც ყურადღების ღირსნი არიან. **გაზ. „ტაიმსის“ ჰაგის კორესპონდენტი იტყობინება, რომ ბრიტანეთის დელეგაციის აზრით, კონფერენციის მუშაობა ძალიან დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს და რომ უკვე შესაძლებელია შეუდგეთ განსახილველი საკითხების დეტალურად გარჩევას.** თავის მხრივ გაზ. „დეილი ტელეგრაფის“ ჰაგის კორესპონდენტი აღნიშნავს, რომ კონფერენცია ჩქარა შეუდგა ფაქტების ანალიზს და რომ **იმედები კონფერენციის ხასიათზე დამთავრების შესახებ თანდათან იზრდება.**

„ძალიან კეთილ საიმედო პირობათ, უმატებს კორესპონდენტი, უნდა ჩაითვალოს არა შეურიგებელი პოზიცია რუსეთის დელეგაციისა. დასასრულ გაზ. „ტანის“ კორესპონდენტი იძლევა რა ცნობებს კერძო საკუთრების კომისიის სხდომის შესახებ, აღნიშნავს, რომ თუმცა ეს საკითხი გენუაში იწვევდა ყველაზე მეტ უთანხმოებას, მაგრამ ამ საკითხის პირველი განხილვა ჰაგაში იმის მაჩვენებელია, რომ შეთანხმების მიღწევა არ არის შეუძლებელი. არ შეიძლება არ აღვნიშოთ ის გარემოება, რომ ყველა ეს ოპტიმისტურად განწყობილი სამივე კორესპონდენტი არიან წარმომადგენელნი ევროპის ყველაზე უფრო ანტი-საბჭოის და რეაქციონური გაზეთებისა.

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

რადიო-დეპეშები

(„კავკასტა“)

გერმანიის ამბები

თავდაცვის კანონპროექტი.

ბერლინ. 13 ივლისი (რადიო). რეიხსტაგმა მეორე წაკითხვის შემდეგ მიიღო რესპუბლიკის დაცვის კანონის პირველი მუხლები.

მემალაროების გაფიცვა.

ბერლინ 13 ივლისი (რადიო). გაზ. „ტანი“ ადასტურებს, რომ პროფკავშირებმა გამოაცხადეს გაფიცვა ვესტფალის ნავთის ყველა რაიონებში. გარდა იმ მემალაროებისა, რომელნიც ეკუთვნიან ქრისტიანულ პარტიას, ყველამ განაცხადა თანხმობა შეწყვეტის შესახებ.

პრუსიის ლანდტაგში.

ბერლინ 13 ივლისი (რადიო). ლანდტაგმა სესიის შეწყვეტის წინ მიიწონა სოციალისტების წინადადება შკოლებში და საზოგადო დაწესებულებებში ყოფილ სამეფო გვარიულობის წვრთა ბიუსტების და სურათების დაუყოვნებლივ მოხსნის შესახებ. წინაალმდეგ მისცეს ხმა ცენტრმა და მემარცხენე პარტიებმა.

გერმანიის მდგომარეობა.

ნაუენი 13 ივლისი (რადიო) „იენტრანსიანის“-აზრით, მდგომარეობა გერმანიაში ისეთივე რთულია, როგორიც ის იყო 31 მაისს. გაზეთის აზრით, დეპუტატთა პალატამ მხოლოდ მხარი დაუჭირა პუანკარეს და მისი პოზიცია, ამის გამო, ეხლა უფრო აგრესიულია, ვინემ ოდესმე იყო.

„ტაიმსის“ რეცეპტები.

ნაუენი. 13 ივლისი (რადიო). „ტაიმსი“ აუცილებლათ სთვლის, რომ მოკავშირეებმა მოახდინონ გერმანიის ფინანსიური მდგომარეობის გამოძიება. გაზეთის აზრით, სკონტრიბუციო საკითხი უნდა გადაიჭრას გერმანიის კრედიტის-უნარიანობასთან შეფარდებით.

დაპატიმრებანი.

ბერლინ. 13 ივლისი (რადიო) დრეზდენში დაპატიმრეს კაპიტანი, ლეიტენანტი, მაიორი და კიდევ რამოდენიმე პირები, რომლებიც შემჩნეული არიან რატენაუს მკვლელობაში.

მუშების ხმა.

ბერლინ. 13 ივლისი (რადიო). როდესაც რეხსტაგში ირჩეოდა რესპუბლიკის კანონ-პროექტი, რეიხსტაგის ეზოში შეიკრიბენ დელეგაციები მუშათა კავშირებიდან, რომლებმაც პროტესტი განაცხადეს კანონპროექტის ტექსტის წინაალმდეგ, რომელიც მიიღო იურიდიულმა კომისიამ. **დელეგაციები მოითხოვდნენ მთავრობისგან მარცხნით გადახრას კანცლერმა ვირტმა მაშინვე აცნობა ებერტს და სთხოვა დაუყოვნებლივ ჩამოვიდეს ბერლინში**

ჰაგის კონფერენცია

ჰაგა. 12 ივლისი (რუსეთის დელეგაციის პრესბიუროს კაბლოგრამა) კერძო საკუთრების კომისიის თავმჯდომარის სახელზე, საფრანგეთის მთავრობისაგან (?) მოვიდა შემდეგი განცხადება: (დასაწყისი დამახნჯებულია)..., შეუძლებლობა ნაყოფიერი შედეგების მიღებისა საბჭოების მიზეზების წყალობით საბჭოთა წარმომადგენლები დაჟინებით სდგანან იმ პრინციპებზე და დოქტრინებზე, რომელნიც არ უთანხმდებიან კაპიტალისტების პრინციპებს. ამიტომ საფრანგეთის დელეგაცია სურს დანარჩენ დელეგაციებს დაუმტკიცონ სოლიდარობა

ჰაგის დებატების გაგრძელება უმნიშვნელო. მაგრამ, თუ ზოგიერთი დელეგაციებს აქვს საკითხები საბჭოთა წარმომადგენლების მიმართ, საფრანგეთის დელეგატები პროტესტს არ განაცხადებენ ერთხელ კიდევ მოსკოვის წარმომადგენლებთან შეხვედრაზე.

გაზეთი „მატენი“ იტყობინება ბრიუსელიდან გამოგზავნილი დეპეშის შესახებ, რომლითაც ბელგიის მთავრობას გადაუწყვეტია გაიწვიოს თავისი დელეგაცია ჰაგიდან.

კონფერენციის კრიტიკულ მდგომარეობას ადასტურებს აგრეთვე ერთ-ერთი კომისიის დღეისათვის დანიშნული სხდომის გადადება.

დამახასიათებელია გაზ. „ჟურნალ დე დებატს“, 1 ივლისის თარიღით, ცნობა ჰაგიდან მოსული ცნობების თანახმად, კონფერენციის ბედიდმალი გადაწყდება ამ ახლო მომავალში.

საფრანგეთის მთავრობის ნამდვილი ინტრიგაციები არ ვიცით, მაგრამ, არსებობს სრული რწმენა იმისა, რომ საფრანგეთის მთავრობამ წინადადება მისცა თავის წარმომადგენლებს მტკიცეთ დაიცვან ის პრინციპები, რომელსაც მუდამ იცავდა საფრანგეთი. თუ საბჭოთა მთავრობა არ შეცვლის თავის პოზიციას, კონფერენციის დამთავრება საჩქაროდ აუცილებელი იქნება.

ინგლისსა და საფრანგეთს შორის დამოკიდებულება ჰაგის საკითხის შესახებ, მრავალ ხმებს იწვევს. გრიმას კერძო შეხვედრამ ლიტვინოვთან და კრასინთან ძალიან შეაშფოთა საფრანგეთი და ბელგია.

გაზეთებში ათასგვარი ვერსიებია მოთავსებული ამის შესახებ. ერთი ვერსიით გრიმი უმალავს თავის კოლეგებს ამ მოლაპარაკების შედეგებს და რომ იგი მოქმედებს რუსეთის დელეგაციასთან სეპარატიული შეთანხმებისათვის. მე რე ვერსით, პირიქით, გრიმმა კატეგორიულად განაცხადა, რომ იგი არ წავა სეპარატიულ შეთანხმებაზე.

ჰაგის კონფერენცია

ჰაგა. 12 ივლისი (რუსეთის დელეგაციის პრესბიუროს კაბლოგრამა) კერძო საკუთრების კომისიის თავმჯდომარის სახელზე, საფრანგეთის მთავრობისაგან (?) მოვიდა შემდეგი განცხადება: (დასაწყისი დამახნჯებულია)..., შეუძლებლობა ნაყოფიერი შედეგების მიღებისა საბჭოების მიზეზების წყალობით საბჭოთა წარმომადგენლები დაჟინებით სდგანან იმ პრინციპებზე და დოქტრინებზე, რომელნიც არ უთანხმდებიან კაპიტალისტების პრინციპებს. ამიტომ საფრანგეთის დელეგაცია სურს დანარჩენ დელეგაციებს დაუმტკიცონ სოლიდარობა

ჰაგის დებატების გაგრძელება უმნიშვნელო. მაგრამ, თუ ზოგიერთი დელეგაციებს აქვს საკითხები საბჭოთა წარმომადგენლების მიმართ, საფრანგეთის დელეგატები პროტესტს არ განაცხადებენ ერთხელ კიდევ მოსკოვის წარმომადგენლებთან შეხვედრაზე.

გაზეთი „მატენი“ იტყობინება ბრიუსელიდან გამოგზავნილი დეპეშის შესახებ, რომლითაც ბელგიის მთავრობას გადაუწყვეტია გაიწვიოს თავისი დელეგაცია ჰაგიდან.

კონფერენციის კრიტიკულ მდგომარეობას ადასტურებს აგრეთვე ერთ-ერთი კომისიის დღეისათვის დანიშნული სხდომის გადადება.

დამახასიათებელია გაზ. „ჟურნალ დე დებატს“, 1 ივლისის თარიღით, ცნობა ჰაგიდან მოსული ცნობების თანახმად, კონფერენციის ბედიდმალი გადაწყდება ამ ახლო მომავალში.

საფრანგეთის მთავრობის ნამდვილი ინტრიგაციები არ ვიცით, მაგრამ, არსებობს სრული რწმენა იმისა, რომ საფრანგეთის მთავრობამ წინადადება მისცა თავის წარმომადგენლებს მტკიცეთ დაიცვან ის პრინციპები, რომელსაც მუდამ იცავდა საფრანგეთი. თუ საბჭოთა მთავრობა არ შეცვლის თავის პოზიციას, კონფერენციის დამთავრება საჩქაროდ აუცილებელი იქნება.

ინგლისსა და საფრანგეთს შორის დამოკიდებულება ჰაგის საკითხის შესახებ, მრავალ ხმებს იწვევს. გრიმას კერძო შეხვედრამ ლიტვინოვთან და კრასინთან ძალიან შეაშფოთა საფრანგეთი და ბელგია.

გაზეთებში ათასგვარი ვერსიებია მოთავსებული ამის შესახებ. ერთი ვერსიით გრიმი უმალავს თავის კოლეგებს ამ მოლაპარაკების შედეგებს და რომ იგი მოქმედებს რუსეთის დელეგაციასთან სეპარატიული შეთანხმებისათვის. მე რე ვერსით, პირიქით, გრიმმა კატეგორიულად განაცხადა, რომ იგი არ წავა სეპარატიულ შეთანხმებაზე.

ინგლისი

ინგლისელ ლიტვინოვის ინტერვიუ

ინგლისელ ლიტვინოვის ინტერვიუ

ინგლისელ ლიტვინოვის ინტერვიუ

გეს რა რუსეთის სიმშილობა, გადადვეს დამშეულთა დასახმარებლად საეკლესიო განძეულობა და დაიწყეს ქონისა და ფულის შეკრება.

დამშეულთა დამხმარე ცენტრმა გადაწყვიტა არ შეამციროს მასიური დახმარება დამშეულთათვის მომავალ მოსავლის მოწევამდე. დახმარების ნაწილი უნდა გადაიქცეს წარმოების დახმარებად. მოსავლიანი გუბერნიების დამშეულთათვის დახმარება უნდა გაგრძელდეს მოსავლის მოწევის შემდეგაც.

მოხალისეთა ფლოტი.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). ამ ახლო ხანებში პეტროგრადიდან ლონდონს მიემგზავრება კომისია იმ გემების ჩასაბარებლად, რომელნიც შეიიარაღეს მოხალისეთა ფლოტში და რომელნიც ამჟამად ინგლისში იმყოფებიან.

პურის ნათესის მდგომარეობა.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). ტვერის გუბერნიაში ნათესის მდგომარეობა გაუმჯობესდა. ამ გუბერნიაში მყოფი ვოლგის მხარის ლტოლვილნი მიისწრაფიან თავის სამშობლოსაკენ.

ბუხარაში.

მოსკოვი 13 ივლისი (რადიო). ბუხარის წითელი არმიის რაზმებმა დაამარცხეს ენვერ ფაშა, რომელსაც სურდა ხალხური აჯანყება მოეწყო ბუხარის მთავრობის წინააღმდეგ. ენვერი იძულებული გახდა გაქცეულიყო და მან მიატოვა თავისი ნივთებიც ამ დამარცხებამ გამოაშკარავა ხალხის ენვერისადმი დამოკიდებულება. წითელ არმიის მოსვლის დროს მცხოვრებლები ბრუნდებოდენ მთებიდან, სადაც ისინი გაიხიზნენ ენვერის დროს. კასმაჩების ფერგანის ჯგუფი, რომელსაც ვეღარ ხელმძღვანელობს ენვერი და რომელიც დარწმუნდა აჯანყების უნაყოფობაში თანდათან იშლება. ზოგმა მეთაურმა თავისი ნებით დაყარა იარაღი.

საერთაშორისო ნდობის საზოგადოებანი.

მოსკოვი. 14 ივლისი. (რადიო). საბოლოოდ შემუშავებულ იქნა საერთაშორისო ნდობის საზოგადოების წესდება.

სამეურნეო ფრონტზე.

მოსხოვი. 14 ივლისი. (რადიო). პეტროგრადის საქსოვის ტრესტი იწყებს ვიბორგის ქაღალდის საქსოვი ფაბრიკის ამუშავებას, რომელიც აღარ მუშაობდა 1912 წლიდან.

ორთქლმავალები ხაზღვარ-გარეთიდან.

მოსკოვი. 14 ივლისი. (რადიო). გერმანიიდან პეტროგრადის ნავთსადგურში, ნაოსნობის დაწყებიდან მიღებულ იქნა 128 ორთქლმავალი.

საქონელი წითელი ჯვრის საზოგადოებისათვის.

მოსკოვი. 14 ივლისი. (რადიო) პეტროგრადში პირველად მოვიდა ფრანგული გემი, რომელმაც მოიტანა საქონელი რუსეთის წითელი ჯვრის საზოგადოებისათვის.

ჩუვაშის ოლქი.

მოსკოვი. 14 ივლისი. (რადიო) ივლისის პირველ რიცხვებში ჩუვაშის ოლქმა დიდის ზეიმით გადიხადა თავისი (დამახინჯებულია). ორი წლის თავი. დამშეულთა დამხმარე კომიტეტი წითელ დაფაზე აკრავს იმ საზოგადო მოღვაწეთა გვარებს, რომელნიც გმირულად ეხმარებოდენ დამშეულებს.

მარილის ექსპლოატაცია.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). დადებულ იქნა ხელშეკრულება უცხოეთის კაპიტალთან პეტუხოვისტების, ომსკის გუბერნიაში, მარილის ექსპლოატაციის კონცესიის გაღების შესახებ. ეს ხელშეკრულება წარმოადგენს პირველ ცდას ციმბირში უცხოეთის კაპიტალის შეყვანისას.

ხასურსათო გადასახადის კამპანია უუბანში.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). უუბანში დაიწყო ხასურსათო გადასახადის კამპანია. უუბანის ოლქის ერთ-ერთ რაიონში უკვე შეგროვილია 20,000 ფუთი პური.

ლტოლვილები სამშობლოში.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). ტვერის გუბერნიაში მყოფნი ვოლგის მხრის ლტოლვილები მიისწრაფიან სამშობლოსაკენ. დამშეულთა დამხმარე საგუბერნიო კომიტეტს ნოსდის მრავალი თხოვნები სამშობლოში უკანვ დაბრუნების შესახებ.

მადანი ხაზღვარ-გარეთ.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). ნიკოლაევსკის ნავთსადგურში მიზიდულია 100,000 ფუთამდის მადანი, ხაზღვარ-გარეთ გასაგზავნად.

ბრძოლა ბანდიტიზმის წინააღმდეგ.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). ვიტებსკის გუბერნიაში ბანდიტიზმის ლიკვიდაცია წარმატებით მიმდინარეობს. კურინსკის თემში მოკლეს ბანდიტი აიკოვი და მისი თანაშემწე, რომელნიც შიშის ზარს სცემდენ მოსაზღვრე ადგილებს. განადგურებულ იქნა მთელი რიგი რაზმებისა.

დგამის ფაბრიკა.

მოსხვოვი. 14 ივლისი (რადიო). ჩეზოკსარაში დაიწყებს მუშაობას რუსეთში პირველი დგამის ფაბრიკა.

რუსეთი და ესტონეთი.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). ამხ. კალინინი ინახულა ესტონეთის სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა ბაკმა, რომელმაც გამოსთქვა იმედი რუსეთსა და ესტონეთის შორის კეთილმეგობრული ურთიერთობის დამყარების შესახებ. ამხ. კალინინმა საუბარში აღნიშნა ის სამეუნარო შთაბეჭდილება, რომელიც მოახდინა რუსეთის მუშებზე კინგისენის მოკვლამ.

რუსეთი და ლიტვა.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). ამხ. კალინინ ინახულა ლიტვის წარმომადგენელმა ბალტრუშაიტისმა. ამხ. კალინმა საუბრის დროს აღნიშნა, რომ რუსეთი ერთად-ერთი რესპუბლიკაა, რომელიც მიუდგომლად ეპყრობა ლიტვის ნაციონალურ ინტერესებს. ამიტომ გაუგებარია ისეთი მოვლენები, როცა ლიტვა ხელს არ უწყობს რუსეთს. მიუხედავად ამისა, საბჭოთა რუსეთი მაინც სცდილობს განამტკიცოს მეგობრობა ლიტვასთან.

უცხოეთის ვალიუტა.

მოსკოვი. 14 ივლისი (რადიო). ვაჭრობის სახ. კომისარიატმა შეიტანა სახალხო კომისართა საბჭოში განსახილველად კანონპროექტი საზღვარგარეთიდან უცხოეთის ვალიუტის და ძვირფასი ნივთების დაუბრკოლებელ შემოზიდვის შესახებ.

კაპიტალიზმის სამეფოებში

ინგლისი

ამერიკის გარეშე.

ნიუენი. 13 ივლისი (რადიო). ლონდონიდან მიღებულ ცნობების თანახმად ლლოიდ-ჯორჯი ფიქრობს მოსპოს ევროპის ფინანსიური კრიზისი მხოლოდ და მხოლოდ ევროპის ძალებით, ვინაიდან შეერთებულ შტატებს, როგორც სჩანს, არ სურთ საერთაშორისო საქმეებში მონაწილეობის მიღება. ხოლო ლონდონში ფიქრობენ, რომ შეერთებული შტატები ბოლოს და ბოლოს შეუერთდებიან ევროპას ამ უკანასკნელის აღდგენის საქმეში.

პუანკარეს ჩამოსვლა.

ნიუენი. 13 ივლისი (რადიო). იტყობინებიან, რომ მომავალ ორშაბათს პუანკარე ჩავა ლონდონში.

ლამანშის გვირაბი.

ნიუენი. 13 ივლისი (რადიო) ლლოიდ-ჯორჯმა თემთა პალატაში განაცხადა, რომ ინგლისის დღევანდელი ფინანსიური მდგომარეობა ნებას არ აძლევს მთავრობას დასვას საკითხი ლამანშის გვირაბის გაყვანის შესახებ.

მარკის კურსის აწევა.

კრაუდენი. 13 ივლისი (რადიო). ლონდონის ბირჟაზე დღეს უეცრად მნიშვნელოვანად აიწია მარკის კურსმა.

ამერიკა

პარმანტიეს მისია.

ბორდო. 13 ივლისი (რადიო). ჩავიდა ნიუიორკში და გაემგზავრა ვაშინგტონში პარმანტიეს მისია. მისიის მიზანია დაიწყოს მუშაობა შეერთებულ შტატებისაგან აღებულ საფრანგეთის ვალების შესახებ. პარმანტიემ განაცხადა, რომ საფრანგეთი გადაიხდის ვალებს შეძლებისადაგვარად, და ეს იქნება დამოკიდებული იმაზე თუ გერმანია გადაუხდის საფრანგეთს თავის ვალებს.

ანტანტა და გერმანია.

ნიუენი. 13 ივლისი (რადიო). პარიზიდან იტყობინებიან, რომ ინგლისის წარმომადგენელი საკონტრიბუციო კომისიაში ბრედბერი დაჟინებით მოითხოვდა გერმანიისათვის მორატორიუმის მიცემას, რამდენიმე წლით. კომისიის დანარჩენი წევრები დათანხმენ ამ წინადადებაზე. გამონაკლისს წარმოადგენდა საფრანგეთის წარმომადგენელი დიუბუა, რომელმაც სასტიკი პროტესტი განაცხადა ბრედბერის წინადადების წინააღმდეგ. კომისიის სხდომის შემდეგ დიუბუას თათბირი ჰქონდა პუანკარესა და ლეისტერისთან. არის ხმები, რომ პუანკარემ უფლება მისცა დიუბუას მიეიღოს ინგლისის წინადადება. საფრანგეთის პრესა ამ წინადადებას შეხვდა არა კეთილ განწყობილებით და მოითხოვს საფრანგეთის ინტერესების ენერგიულად დაცვას.

ირლანდია.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). დუბლინსა და ბელფასტს შორის ურთიერთობა კვლავ შეწყვიტეს ამბოხებულებმა, რომელთაც ააფეთქეს ხიდი და დაანგრიეს რკინის გზის ლიანდაგი.

რკინიხგზელთა გაფიცვა ამერიკაში.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). ჩიკაგოდან იტყობინებიან, რომ ამერიკელ რკინისგზელთა გაფიცვა სერიოზულ სახეს ღებულობს. ნიუ-დეერსეი-ში დაიწყო არეულობა, რადგანაც გაფიცულნი შეცვალეს ინდუსებით. ილინოისში რკინის გზის სადგური დაიკავა ჯარმა.

გერმანიის კაბინეტის კონსტრუქცია.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). რეიხსტაგის სოციალისტების უმრავლესობის ფრაქციამ მიიღო რეზოლიუცია მთავრობაში ესდეკების (?) არ დაშვების შესახებ.

მბეჭდავთა გაფიცვა.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). ბერლინიდან იტყობინებიან: ბერლინის მბეჭდავების გაფიცვა დამთავრდა მით, რომ პოლიგრაფიული მრეწველობის სატარიფო კომისიამ წარადგინა შემარიგებელი წინადადება, რომელიც მიიღეს მეპატრონეებმა და მუშებმაც

გერმანიის მარკის კურსი.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). ინგლისის პრესა გაცხარებით იხილავს გერმანიის მარკის კურსის დაცემის საკითხს და გამოსთქვამს სხვა და სხვა მოსაზრებებს იმ ნაბიჯების შესახებ, რომელიც საჭიროა გადაიდგას ამ მდგომარეობიდან გამოსასვლელად. გაზეთები აღნიშნავენ, რომ პოლიტიკური მოსაზრებანი უ და გადიდვას და მთელი ყურადღება უნდა ექნეს მიქცეული ეკონომიურ მოსაზრებებს.

კომუნისტების დევნა და საფრანგეთის დეპუტატთა პალატა.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). (დასაწყისი არ არის მიღებული).. სამხედრო გუბერნატორმა აკრძალა ყველა კომუნისტური გაზეთი, დახურა კომუნისტური ორგანიზაციები და წაიღო ბროშურები და კომინტერნის მოწოდებანი. კომუნისტ დეპუტატებმა ბერტონმა და ლიაფონმა პროტესტი განაცხადეს ამ ზომების წინააღმდეგ დეპუტატთა პალატაში. პუანკარემ განაცხადა, რომ კომუნისტურ ორგანიზაციების დახურვა უკანონოა. (გამოტოვებულია)... ტუნისში შესაძლებელია. მეეხო რა კომინტერნის მოწოდებას, პუანკარემ განაცხადა, რომ ისინი ეხებიან რესპუბლიკის პრეზიდენტის პიროვნებას, ვინაიდან მოწოდებაში მას უწოდებენ პირველ სოციალ-გამყიდველს—საფრანგეთისას. პალატამ ნდობა გამოუცხადა პრემიერს.

პოლიტიკური პატიმარნი ბავარიაში.

მოსკოვი. 13 ივლისი (რადიო). ესერების ყოფილმა დამცველმა როზენფელდმა წარმოსთქვა სიტყვა რეიხსტაგში, რომელიც ეხებოდა ბავარიაში პოლიტიკური ტუსაღების მდგომარეობას. როზენფელდმა მიუთითა იმას, რომ რეიხსტაგში ყოველი პროტესტის შემდეგ, რომელიც შეეხება დატუსაღებულთა საშინელ მდგომარეობას, მათი ცხოვრების პირობები კიდევ უფრო უარესდება. ბავარიის მთავრობამ არ დართო ნება მწერალ კომუნისტს ტალერს დასწერებოდა მისი პიესის პირველ წარმოდგენას. ამავ დროს კი ეისნერის მკვლელი, რომელსაც კატორღა აქვს მისჯილი, დღეს-დღეობით მუშაობს თავისი მეგობრის მამულში.

კიპროსი.

ნიუენი. 13 ივლისი (რადიო). ლონდონიდან იტყობინებიან, რომ ინგლისის ახალშენების საქმეთა სამინისტროს სრულიადაც არ აქვს სურვილი კიპროსის ბერძნებისათვის გადაცემისა.

საფრანგეთ-ესპანეთის სავაჭრო ხელშეკრულება.

ბორდო. 13 ივლისი (რადიო). გაზ. „ჟურნალ ოფისიელ"-ში გამოქვეყნებულია დეკრეტი საფრანგეთ-ესპანეთის ხელშეკრულების ძალაში შესვლის შესახებ, რომელიც დადებულ იქნა 8 ივლისს მადრიდში.

ლაქია ცდილობს.

ბორდო. 13 ივლისი (რადიო). სტოკჰოლმის გაზეთ „სოციალ-დემოკრატში" სათანადო მნიშვნელობას აკუთვნებს... პუანკარეს მშვიდობიან პოლიტიკას 1912—1914 წლებში და ამბობს, რომ ეს პოლიტიკა სავსებით შეეფერება საფრანგეთის ინტერესებს.

სამხრეთ-სლავია და იტალია.

რომი. 13 ივლისი (რადიო). ბელგრადიდან მიღებულ ცნობებით ახლო მომავალში მოელიან იტალია-სამხრეთ-სლავეთის ხელშეკრულების რატიფიკაციას. რომელიც დადებულ იქნა სანტა მარგარიტაში. იტალიის პრესა, თუმცა მეტად ფრთხილად ეპყრობა ამ ფაქტს, მაგრამ მაინც გამოსთქვამს კმაყოფილებას ამ ცნობის გამო; იგი გამოსთქვამს იმ გაუგებრობას, რომელიც ხელს უშლის ამ ქვეყნების კეთილ განწყობილებას.

რატენაუს მკვლელნი.

რომი. 13 ივლისი. (რადიო). ბერლინის პოლიციამ მაგდებურგის მახლობლად დააპატიმრა რატენაუს მკვლელები. სადგურ სტენდერში დაპატიმრებულია მხატვარი, რომლის ჩანთაში იპოვეს 100 კილოგრამი (4 ფუთი და 10 გირ.) ასაფეთქებელი ნივთიერება.

პალესტინის საკითხი.

რომი. 13 ივლისი. (რადიო). ინგლისის თემთა პალატამ 21 ხმის უმრავლესობით, წინააღმდეგ 60 ხმისა, უარყო მთავრობისათვის უნდობლობის გაშოცხადების ფორმულა, რომელიც შეტანილი იყო პალატაში ინგლისის პოლიტიკის გამო პალესტინის საკითხში.

მორატორიუმი და ხესხი გერმანიისათვის.

რომი. 13 ივლისი (რადიო). ინგლისის კაბინეტს ჰქონდა გუშინ თათბირი გერმანიის მარკის დაცემით შექმნილ მდგომარეობის შესახებ. ჯერჯერობით არავითარი გადაწყვეტილება არ არ არის მიღებული. ფიქრობენ, რომ გერმანიას გაუგრძელებენ გადახდის ვადას და მისცემენ საერთაშორისო ხესხსაც.

შანცერის მოგზაურობა.

რომი. 13 ივლისი (რადიო). იტალიის გარეშე საქმეთა მინისტრმა შანცერმა გააკეთა მოხსენება საგარეო ურთიერთობის საპარლამენტო კომისიაში თავის მოგზაურობის შესახებ. შანცერის სიტყვით, მან მიაღწია მნიშვნელოვან შედეგებს ინგლის-იტალიის ურთიერთობის საკითხში.

უცხოეთის ცხოვრება

განხეთქილება ჩეზო-სლოვაკიის პროფესიონალურ მოძრაობაში

5 ივნისს ჩეხო სლოვაკიის პროფკავშირთა ცენტრალურმა საბჭომ გამორიცხა ჩეზო-სლოვაკიის პროფკავშირებიდან ხის მკეთებელთა პროფესიონალური კავშირი. ფორმალურად ამ გამორიცხვას ასაბუთებენ იმით, რომ ხისმკეთებელთა კავშირის უკანასკნელმა ყრილობამ მოიწონა წითელი პროფინტერნის ბრიოლის მეთოდები.

ჩეზო-სლოვაკიის სოციალ-დემოკრატიას, იმ ეკონომიურ კრიზისის გამო რომელსაც დღეს განიცდის ჩეხო-სლოვაკია, რადგანაც მან დაკარგა მთელი რიგი ბაზრებისა, აუცილებლად მიაჩნია სამუშაო ხელფასის შემცირება. მასაც ძალიან კარგათ ესმის, რომ მუშების ბრძოლის დღევანდელ პირობებში, საარსებო მინიმუმის შესანარჩუნებლად, ამსტერდამის ინტერნაციონალის მეთოდებს არ შეუძლიან უზრუნველყოს მუშები დამარცხებიდან და ამიტომ ესდეკები ცნობენ პროფკავშირებში კომუნისტების გავლენის გაზრდის აუცილებლობას. ამ ჟამად ჩეხო-სლოვაკიის სოც. დემოკრატიას აყავს პარლამენტში 45 დეპუტატი, მაშინ, როდესაც კომუნისტებს აყავთ მხოლოდ 24. პარლამენტის წევრების ამ გვარი რიცხვი სრულებით არ შეესაბამება სოციალისტური და კომუნისტური პარტიების გავლენას მუშათა წრეებში. მშვენივრად გრძნობს რა ამ მდგომარეობას, სოც.-დემოკრატიული პარტია ცდილობს ყოველგვარი საშუალებით შექმნას თავისთვის მტკიცე ნიადაგი პარლამენტის არჩევნების შემთხვევისათვის, რომლის დაგვარიც იქნებიან პროფკავშირები იმ შემობვევაში, თუ პროფკავშირთა მასები ანარქიულ კომუნისტურ გავლენას.

სოც.-დემოკრატია, როგორც მთავრობის პარტია, დაინტერესებულია პოლიტიკურად იმაშიც, რომ პროფკავშირები ხელში არ ჩაუვარდეს კომუნისტებს, რადგანაც ჩეხო-სლოვაკიაში პოლიტიკური წონასწორობის ფაქტიურად შენარჩუნება უმთავრესად დამოკიდებულია იმაზე, თუ ვის ხელში იქნება პროფკავშირები და ეუფლა გარეშეა, რომ კომუნისტების მიერ პროფკავშირების დაპყრობის საშიშროების გამო, სოც.-დემოკრატებმა დაიჩქარეს განხეთქილება პროფკავშირებში.

სოც.-დემოკრატები კიდევ მით უფრო იყვნენ დაინტერესებულნი ამ განხეთქილებით, რომ ახლანდელი კომუნისტური უმცირესობა პროფკავშირებში, თუ მათ გამორიცხავენ პროფკავშირთა საბჭოდან, შეიძლება დარჩეს უსახსროთ და გაფიცვის ფონდის გარეშე და გაფიცვის გამოცხადებისას კომუნისტურ პროფკავშირები შეიძლება დარჩნენ განცალკევებულად და ამიტომ ვერ შეძლებენ გაფიცვით ბრძოლის გაგრძელებას.

ყველა ამ ზემოაღნიშნულმა მოსაზრებებმა დააჩქარეს განხეთქილება პროფესიონალურ მოძრაობაში. მიუხედავთ იმისა, რომ ეს განხეთქილება ძალიან გამოსადეგია კაპიტალისათვის, რომელიც ამ ჟამად სასტიკ შეტევას აწარმოებს მუშების ყველა მონაპოვართა წინააღმდეგ.

ამერ-კავკასიის ფედერაციაში

საქართველო

წყალდიდობა ბორჟომში.

(დეპეშით).

კატასტროფიული უბედურება, რომელიც ხვდა ბორჟომს, არ შეხებია ეკატერინის წყაროს. გაზომვამ მოგვცა დებეტი 6300 ვედრო, ტემპერატურა 28 დე სამი-მეათედი, წყლის თვისება არ შეცვლილა, ემჩნეოდა დიდი დუღილი, წყალგროვებამ აიტანა მძიმე ექსამენტი. დაზიანდა ევრეინეების წყარო, დანგრეულია ზემო-არმატურა, ამოვსებულია ქვებით, წყალგროვება არ დაზიანებულა. წყლის გადმოსხმა დროებით შეჩერებულია რკინის გზის წყალსადენის აღდგენამდე.

აზერბაიჯანი

პარტიული ცხოვრება.

ბაქოს კომიტეტის პრეზიდიუმმა გადასწყვიტა, მოაწყოს რაიონებში სპეციალური პუნქტები კომუნისტების შორის წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციისათვის.

წ.-კითხვის უცოდინარ. ლიკვიდაციის კოლებში, სადაც მეცადინეობა სწარმოებს სამუშაო საათებში, მუშები განთავისუფლებულ იქნებიან 2 საათით ადრე ამ საათების სამუშაოს ქირის შენახვით. იმ სკოლებში, სადაც მეცადინეობა იწყება თავისუფალ დროს, მუშებს 2 საათის ქირა ეძლევა ზედმეტი ნამუშევარის სახით. პარტიულ ამხანაგებისადმი, რომლებიც არ დადიან სკოლაში, მიღებულ იქნეს ყოველივე ზომები, გავლენის მოსახდენად. იმ მასწავლებლებს, რომლებიც 1 სექტემბრისათვის მოახდენენ მოსწავლეების გაშვებას, დაადგინეს, მიეცეთ ჯილდო.

მარქსისტული წრეების ლიკვიდაცია არ მოხდება, პირიქით დაადგინეს, გააძლიეროს ისინი მუშაკებით, რომლებიც კი მოიპოვებიან და დაავალონ მათ იარონ წრეებში.

ავიაციის სკოლა.

ბაქოს საზღვაო საავიაციო სკოლა წარმოადგენს მთელს საბჭოთა ფედერაციაში მეორე სკოლას. ბაქოს მფრინავები ემსახურებიან არა მარტო ადერბეიჯანის რესპუბლიკას, არამედ აგრეთვე მთელს საბჭოთა რუსეთს. დიდი დახმარება გაუწია სკოლას ტროფეებმა, რომლებიც დარჩა თეთრების შემდეგ. სკოლაში ულუფა ისეთივეა, როგორც წითელ არმიაში. სკოლას 2 შეფი ყავს. სამოსწავლო ნაწილი კარგად არის დაყენებული.

ამ წელში მოხდა წითელი მფრინავების მეორე გამოშვება.

ლიტერატურულ-განათლების მუშაობა კოოსანტებსა და კომანდირებს შორის კარგად მიმდინარეობს. არის კლუბი და საკითხველო.

ნავთის ფრონტზე. 6 და 7 ივლისს ყველა ადგილებში ამოღებულია 996000 ფ. გამოხდილია 6 და 7 ივლისს 60300 ფ. გამოხდიდან მიღებულია 598000 ფუთი. გაწმენდილია 151000 ფ. გატანილია რკინის კზით 6 და 7 ივლისს 70000 ფ. 8 ივლისს გატანილია ზღვით ასტრახანში შავი ნავთის პროდუქტები 1.118.554 ფ. ნავთი—127534 ფ. რაკუშიდან ასტრახანში ნავთის შავი პროდუქტები 37500 ფ. 9 ივლისს გატანილია ბაქოდა ასტრახანში შავი პროდუქტები 717003 ფ. ნავთი 54938. ქაქოდან კრასნოვოდსკში ნავთის შავი პროდუქტები 81368 ფ.

ბაქოს აღმასრულებელ კომიტეტში. ბაქოს აღმასრულებელ კომიტეტის ფინანსიურ განყოფილების მუშაობის შესახებ უკანასკნელ სხდომაზე გაკეთებულ მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ წლის პირველ ნახევარში ბაქოს საბჭოს გასავალი გამოიხატება 439 მილიარდ მანეთში, აქედან ქალაქის ჯანმრთელობის განფილებას ხვდება მთელი გასავლის 34,4 პროცენტი.

ქალაქის სამრეწველო წარმოებათა განყოფილებაში.

მოხსენებიდან, ქალაქის სამრეწველო წარმოებათა განყოფილების შესახებ, გამოირკვა, რომ ეს განყოფილება დაარსებულ იქნა გასული წლის ნოემბერში, რათა სამეურნეო საშუალებებით' გამოყენებული ყოფილიყო ყველა ის ნედლი მასალა, რომელიც არის ქალაქის განკარგულებაში. იანვარში კომუნალურ მეურნეობის განყოფილების მოთხოვნით სახალხო მეურნეობის საბჭოსაგან ქალაქის სამრეწველო დაწესებულებების ხელში გადავიდა წარმოებათა მთელი რიგი, რომელთაც მაინცდამაინც დიდი სარგებლობა არ მოუტანიათ. საუტილიზაციო ქარხნები მუშაობენ. მთავარი ყურადღება მიქცეული აქვს სისხლის წარმოებას; სისხლიდან ამზადებენ სისხლის ფქვილს, ძვლებიდან ბულიონს ფ ნიადაგის გასაპოხიერებელ მარილებს. იყენებენ აგრეთვე დახოცილ ცხოველებს. შეგროვილია დიდძალი გადაყრილი ნივთები ჩვრები და სხ., რამაც დიდი სარგებელი მისცა ქალაქს.

ბრძოლა სიმშილობასთან

საქართველოს დამშეულთა დამხმარე მთავარი კომიტეტის თავმჯდომარის ამხ ფ. მახარაძეს განკარგულების თანახმად, მიეცა დამშეულთა დამხმარე კომიტეტს 550.000.000 მანეთი, **ხამხრეთ-ოსეთის** დამშეულთა დამხმარე კომიტეტს 100,000,000 მ. ამ მაზრების განსაკუთრებულ სიმშილობის გამო; **ოზურგეთის მაზრის** სუფსის რაიონში გაგზავნილია 500 ფუთი ხორბალი ფოთიდან, სუფსის დაშეულ რაიონებისათვის; **კოჯორის საბავშო სახლის შესანახად** ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატს მიეცა 50,000,000 მანეთი; თბილისის ქალაქის აღმასკომის სახალხო განათლების, **კოჯორის საბავშო ახალშენისათვის** საჭირო მედიკამენტების შესაძენად, მიეცა 20,128,000 მან.

საქართველოს დამშეულთა დამხმარე მთავარმა კომიტეტმა გაანაწილა ქვემოჩამოთვლილ მაზრებს შორის სხვა და სხვა შემოწირულ ნივთები სათანადოთ და წინადადება მისცა სამაზრო დამშეულთა დამხმარე კომიტეტებს დაურიგონ უკიდურესათ გაჭირვებულ გლეხკაცობას **სრულიად უფასოდ.**

რაჭის მაზრას.

ქალაბნები—250 წყვილი, ხელთათმანები—50 წყვ., ძველი ბატინკები—1 ტომარი, ქუდები—1 ტომ., ფრენჩები—50 ცალი.

სამხრეთ ოსეთი.

ქალაბნები—250 წყვილი, ხელთათმანები—50 წყვ., ძველი ბატინკები—1 ტომარი, ქუდები—1 ტომ., ფრენჩები—50 ცალი.

შორაპნის მაზრას.

ქალაბნები—150 წყვილი, ძველი ბატინკები—1 ტომარი, ფრენჩები—50 ცალი.

ქუთაისის მაზრას.

ქალაბნები—150 წყვილი, ფრენჩები—50 ცალი.

ლეჩხუმის მაზრას.

ქალაბნები—100 წყვილი, ხელთათმანები—50 წყვილი, ფრენჩები—50 ცალი.

სენაკის მაზრას.

ქალაბნები—60 წყვილი, ფრენჩები—50 ცალი.

ოზურგეთის მაზრას.

ფრენჩები—80 ცალი.

გორის მაზრას.

ფრენჩები—70 ცალი.

სასოფლო-სამეურნეო ფრონტზე

მოსავლის მდგომარეობა 1922 წ. 1 ივლისისათვის

(ცენტრალურ სტატისტიკურ სამმართველოს ცნობებიდან)

კულტურა	გორის მაზრა.	ახალქ. მაზრა.	ზუგდ. მაზრა.	ოზურგ. მაზრა.
სიმინდი . .	3,5	3,6	5,0	2,9
შემ. პური .	3,8	2,7	—	—
გაზ. პური .	3,3	3	—	—
შემ. პური .	3,9	—	—	—
გაზ. ქერი .	3,4	—	—	—
შემ. ჭვავი .	4,3	—	—	—
გაზ. ჭვავი .	—	—	5,0	—
შვრია . . .	3,2	—	—	—
ფეტვი . . .	3	—	—	—
ლომი. . . .	—	—	5	3
კარტოფ. .	3,2	3,7	5	3
ლობიო. . .	2,9	3,2	5	3
ბოსტნეული.	4,6	—	—	—
ვენახი . . .	—	—	4	—

გორის მაზრაში ნათესები სიმინდის, შემოდგომის და გაზაფხულის ქერის, საანგარიშო ორკვირეულის პერიოდის განმავლობაში დარჩნენ უცვლელად. გამოკეთდა ბოსტნეულობა. მოსავლის პირი შემოდგომის ქერის და შვრიის საგრძნობლათ გაფუჭდა, შედარებით ოდნავ შემცირდა და საშუალო ნიშანი კარტოფილის, ფეტვის და ლობიოსი. 16 და 22 ივნისს მაზრაში იყო ძლიერი სეტყვა, რომელმაც დაზიანა ნათესები შემდგომ სოფლებში: ხიდისთავში და ოხერაში (ტეხის თემი) შაშვებში, ზედდულეთში, ხორისში (ნაწილი) და ხურვალეთში (ხელთუბნის თემი).

ალის თემში დაზარალებულია ნათესები 5 სოფელში. სამაზრო სტატიბიუროს გამგემ ინახულა ტირიფონის ველი. დათვალიერების და მცხოვრებლებთან საუბარის შემდეგ გამოარკვია, რომ სეტყვისაგან დაზარალებულია ნათესების სივრცე დაახლოვებით 200 დესეტინამდე დაზარალებული მინდვრები წარმოადგენენ საშინელ სურათს: მეტი ნაწილი ნიწისა დაფარულია მოსულ ხორბლის მარცვლებით, რომელიც ფუჭდება და ლეგბა წვიმისა და ტალახისაგან, მიღებულია ზომები დაწვრილებით გამოსარკვევად, რა ზიანი მიაყენა სეტყვამ მცხოვრებლებს.

ახალციხის მაზრაში შესამჩნევად გამოკეთდა სიმინდი და გაზაფხულის პური. დანარჩენი სასოფლო-სამეურნეო კულტურა დარჩა უცვლელად.

ზუგდიდის მაზრაში სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მდგომარეობა კარგია, ყურძნის მოსავალს საშუალოზედ კარგი პირი უჩანს მხოლოდ ზოგიერთ თემებში წალენჯიხისაში, ჯვალში და სხვა ვენახი რამოდენიმეთ დაზიანა სეტყვამ.

ოზურგეთის მაზრაში სიმინდის ნათესების მდგომარეობა გამოკეთდა. გამოკეთდა აგრეთვე კარტოფილი და ლობიო, ღომი რომელიც წინად ცუდ მდგომარეობაში იყო, ეხლა საშუალო პირი უჩანს, სოფელი მაკვანეთში სეტყვამ დაზიანა სიმინდის ნათესის სივრცე დაახლოვებით 400 ქცევამდე.

საქართველოს ეკონომიური ცხოვრება

სატყეო კომიტეტის მოღვაწეობა (იანვარი—მაისი)

დაიწყო ინტენსიური მუშაობა ხეტყის მასალების დამზადების ორგანიზაციისათვის და სახერხავ ქარხნებში და ფაბრიკებში წარმოება ვითარდება მიმდინარე წელში იმავე ტემპით როგორც წასული 1921 წლის მეორე ნახევარში.

ამ მოხსენებაში ჩვენ შევეხებით სატყეო კომიტეტის მოღვაწეობას ამა წლის 1 იანვრიდან 1 ივნისამდე.

სატყეო კომიტეტის მოღვაწეობა ხეტყის მასალების დამზადების დარგში უმთავრესათ მდგომარეობდა შპალებით და კორთუხების დამზადებაში, სახერხავ ქარხნებისათვის.

ეს მუშაობა სწარმოებდა ძლიერ ფართო მასშტაბით. ასე, შპალები გასულ პერიოდში დამზადებულია 800,000 ცალი, დამზადებულია ტყეში და ჩამოტანილია რკინის გზის შტოებთან და მდინაარეებთან და იგზავნება წყლით დაახლოვებით 300,000 ცალ. ამ მუშაობას შეეძლო უფრო მეტი და უკეთესი შედეგები მოეტანა, მაგრამ მხვილ საბრუნავ საშუალებების უქონლობამ საგრძნობლათ შეამცირა შპალების დამზადება და გადმოზიდვა რკინის გზის ლიანდაგზე.

მუშაობა შპალების დასამზადებლად უმთავრესად სწარმოებს დასავლეთ საქართველოში: ფოთის რაიონის დაჩებში, მდინარე ენგურის, ცხენის წყალის და რიონის განაპირა მაღალ მთიან ადგილებში. ეხლა ხან მოხდა შეთანხმება სატყეო კომიტეტსა და რკინის გზის სამმართველოს შორის შპალების გადმოზიდვის საკითხში და გვაქვს საბუთი ვიფიქროთ, რომ შპალების დამზადება მიიღებს ნორმალურ ხასიათს. დასახულ პროგრამით განზრახულია ჩაბარონ 1923 წლ. პირველ იანვრამდე 400,000 შპალები, თუ ხელს არ შეუშლის ფულის რესურსების უქონლობა და სტიქიური ძოვლენები.

სახერხავი ხეების დამზადება იყო სატყეო კომიტეტის ერთი უმთავრესი ამოცანა. ერთის მხრივ საჭირო იყო ჩვენი სახერხავ ქარხნებისათვის საჭირო რაოდენობას ნედლი მასალის მიწოდება, მათი ნორმალური მოქმედებისათვის, მეორეს მხრივ დაწყებულ აღშენებლობისათვის საჭირო იყო დახერხილ მასალის ბაზარზე გამოშვება და მესამეც, დახერხილ მასალის დამზადება როგორც საავლიუტო ხის ქერქისა, რომელიც საღდება ახლო აღმოსავლეთის—ოსმალეთის, საბერძნეთის, მცირე აზიის და ეგვიპტეს ბაზარზე.

ესმოდა რა უდიდესი მნიშვნელობა ამ ოპერაციისა, სატყეო კომიტეტმა გამოიჩინა მაქსიმალური ენერგია შესაძლებლობის ფარგლებში.

ამ მუშაობის შედეგები ასეთია: დამზადილია მდ. ცხენის-წყალის და ენგურის ხეობაში, ფოთის რაიონში მდ. გტევრის მიდამოებში 42.500 სახერხვ

ნეთი და მის ფასამთავრებლად საჭიროა სამბრუნებელი თანხა 5—6 მილიარდამდე.

ტფილისის ქარხნებისათვის ნედლი მასალის მისაწოდებლად, სატყეო კომიტეტი აწარმოებს მსხვილ დამზადებას მდ. მტკვრის აუზში, სადაც განზრახულია 15 ათასი ხის დამზადება. ამ მუშაობას ახლო მომავალში შეუდგებიან საჭიროა აღვნიშნოთ, რომ მიმდინარე წელში დამზადილ ხეების გარდა არის კიდევ ძველად დამზადებულ ხეების დიდი ნაშთი 40.000 ცალამდე, მოცულობით 1.500,000 კბ.

ნაწილობრივ ამ ნაშთით და ახლად დამზადებულ ხეების 1922 წ. ფუნ-ველეფფილი არიან ფოთის სახერხავი ჩქარხნები, და ნატანების დიდი ქარხანერთი წლის განმავლობაში. ეს ქარანები ამ ეამად ნორმალურად და განუწყვეტლივ მუშაობენ.

ოპერაციის დამაკმაყოფილებელი მდგომარეობის გამო, ხის ქერქის დამზადების საქმეში, სრული საფუძველი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ ახლო მომავალში შესაძლებელი გახდება უზრუნველეყოთ ნედლი მასალით სატყეო კომიტეტის ნაციონალიზაციით ჩამორთმეული ქარხნებიზამთრის მთელ პერიოდში მომავალ წლის წყალ-ზიდვის სეზონამდის.

შეშის დამზადება.

შეშის სათბობი მასალის დამზადების ვითარება დამაკმაყოფილებელია. ამ ეამად გატანილია რკინის გზით 2500 კ. საჟენი შეშა, ტყეში არის კიდევ დამზადებული 8000 კ. საჟენი. შეშით თბილისის მოსამარაგებლად სასწრაფო წესით იწყება შეშის დამზადება შორაპნის და საგარეჯოს რაიონებში. აქ უნდა დამზადეს 5000 კ. საჟენი.

შეშის დასატვირთავად თუ ვაგონებს რეგულიარულათ მიაწოდებენ, სატყეო კომიტეტს შეუძლია აძლიოს სხვა და სხვა სადგურებზე არა ნაკლებ 100 კუბ. საჟენისა ე. ი. ყოველთვიურად 3000 კუბ. საჟენამდე. დაბრკოლება მხოლოდ მდგომარეობს სათბობი შეშის თავის დროზე განადგურებაში და ბაზრის საჭიროებისათვის რკინის გზით მის ნორმალურ გადაგზავნაში.

ზემოდ აღნიშნული-ა, რომ სატყეო კომიტეტს ამ ეამად რკინის გზის ხაზთან აქვს 2500 კ. საჟენი შეშა, გამზადებული ჩასაბარებლად.

შეშის კამპანია რომ სწორედ ყოფილიყო დაწყებული, სატყეო კომიტეტის საწყობებში შეშის ასეთი დიდ ძალ შეგროვებას ადგილი არ უნდა ქონოდა, და შეშა ტყიდან გამოტანისას უნდა იტვირთებოდეს პატარა პარტიებათ და იგზავნებოდეს რკინის გზით, რითაც უნდა თავისუფლდებოდეს ადგილი შეშის ახალი პარტიებისათვის. ეხლა კი ჩვენ ვხედავთ ასეთ მოვლენას: სატყეო კომიტეტის საწყობები ავსებულია მიყრილ მოყრილი შეშებით და არ არის ადგილი, რომ დაეტეოს დიდი რაოდენობა. ასე, ხეთაში, ფოთში, ჭალადიდში, ნატანებში და სხვა, თითო საწყობში ცალკ ცალკე არის 200—700 კუბ. საჟენი, და შეშის გამოტანა ტყიდან საწყობების სიმცირის გამო შეჩერებულია.

ეს იმიტომ ხდება, რომ ერთის მხრით მყოფელი ჯერჯერობით სიცივეზე ცოტას ფიქრობს, და მეორეს მხრით გაიგებს რა, რომ თბილისში 2—1 კუბიკური საჟენი დაჯდება 5 მილიონი მანეთი, სწყვეტს შეშა არ იყიდოს და გაატაროს ზამთარი სიცივეში.

შეშის მიწოდების ასეთი სიძვირე იხსნება რკინის გზის ფრახტის მაღალი ღირებულებით. ვაგონი შეშის ფრახტის ფასი ფოთიდან თბილისამდე უდრის 9 მილიონამდე მანეთს და საჟენზე მოსდის 3 მილიონი მანეთი. ასეთი მაღალი ტარიფის დროს, რა თქმა უნდა ფიქრი იმაზე, რომ შეშას დიდი მოთხოვნილება დაურჩება ზედმეტია.

ამიტომ ინტერესს შეადგენს, როგორც დამზადებულის, ისე მყოფელის, რომ რკინის გზამ დაიკლოს ფრახტს შეშის სათბობ მასალაზე, რაზედაც ეხლა სწარმოებს მოლაპარაკება რკინის გზის სამმართველოსთან. თუ რკინის გზის სამმართველო არ დაიკლებს შეშის გადატანაზე ფრახტს, მაშინ მიუხედავათ იმისა, რომ შეშა ბლომად არის, ჩვენ მოგველის მომდინარე წელს შეშის სატიკი კრიზისი.

ქრონიკა

◆ საქართველოს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარი მიიწვიეს მოსკოვში ჯანმრთელობის სახალხო კომისრების ყრილობაზე 1 აგვისტოს.

◆ აღმასრულებელი კომიტეტის პლენუმი, შესდგება დღეს, საღამოს 6 საათზე ქალაქის აღმასკომის შენობაში.

◆ საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების უფასო ამბულატორიის მიერ გაწეული დახმარება ქ. თბილისის მცხოვრებთადმი ა. წ. 1-ლ მაისიდან ივლისამდე. წითელი ჯვრის უფასო ამბულატორიამ საექიმო დახმარება აღმოუჩინა მაისში 949 ავადმყოფს, ივნისში 699,—სულ 1648 ავადმყოფს. ამათში 1564 კაცი დაავადმყოფებული იყო მალარიით და 48 კი სხვა და სხვა ავადმყოფობით.

რაიონების მიხედვით მალარიით ავადმყოფთა ნაჩვენები რიცხვი შემდეგ ნაირად ნაწილდება: 1) სამგურთალო—987 ავ., 2) ვერა—250 ავ., 3) ახალშენი—231 ავ., 4) ვაკე—77 ავ. და 5) ქალაქის სხვა რაიონები—19 ავ..

მალარიით ავადმყოფებს სულ ყველას განურჩევლად მიეცა უფასოთ ქინაქინა.

◆ ბავშვები ექიმ ლენგნისა, რომელიც ავტომობილმა გასრესა, ქალაქის აღმასკომის ხარჯზე იგზავნებიან კოჯორში საბავშვო სახლში.

◆ თავდადებულ მუშაობისათვის რკინის გზის სახელოსნოების მუშებს, ეკონ. საბჭოს უუაძდგომლობით, მისცა ქალაქის აღმასკომა 10 მილიონი მანეთი.

◆ გადასახადი საძოვარ ადგილებზე. ქალაქის აღმასკომის პრეზიდიუმმა გადაწყვიტა კომუნალურ მეურნეობის გასაყოფილებლად დაკანონებათა საკითხი მანეთის და ყოველ-ფლის საკუთარი საძოვარ ადგილებზე გადასახადების შესახებ.

◆ მე-2 სამგზავრო სახლის გახსნისათვის ქალაქის აღმასკომის საფინანსო გასაყოფილებამ დაავალა გაეთხოს სამუშაოები მე 2 სამგზავრო სახლის გასახსნელათვის.

◆ მუშა ძალის მოძრაობა. თბილისის ბირჟის ბიულეტენი 13 ივლისს გატარებულია რეგისტრაციაში: 847 გამოცხადება, მათ შორის 373 ძალაკაცი და 474 ქალი, 94 ახალი უმუშევარია, რომელთა შორის 69 ძალაკაცი და 25 ქალი, მოთხოვილ-ია მუშა ხელზე ეძებოვდა 32, მათ შორის დაკმაყოფილებულია სულ-ოდ 26, რომელთაგან 18 ძალაკაცი და 8 ქალი.

განათლების კურსებზე.

— თფილისის საერთო განათლების კურსებზედ დამთავრდა უკანასკნელი გამოცდები წარმოებული სახ. განათლების კომისარიატის წარმომადგენელთ თანდასწრებით გამოცდებზე დაშვებული იყო 112 მსმენელი, ამათგან სიმწიფის მოწმობა მიიღო ქვემო ჩამოთვლილმა 53 კაცმა; არსენიშვილი მარგალიტა ბიწაძე ვლადიმერი, ბიწაძე ვარლამი, ბერეჟიანი ბესარიონი, მელაური ივანე, გელაშვილი სუსანა, გაჩიჩილაძე ერეკლე, გაგუა ისიდორე, გელაშვილი გიორგი. ზაქარაია ფილიპე, ძაგნიძე კლიმენტი, იმნაიშვილი დიომიდე, ალანდაძე ემელიანე, კვირკელია მირიმი, ალანდაძე თებრონე, ლოლაშვილი ილია, მელაშვილი ქეთევანი, მღებრიშვილი ნიკოლოზი, ნაზარაშვილი იოსები, ნიკიტინი ნიკოლოზი, მეფარიძე გერვასი, ნოდია კონსტანტინე, ნინუა სიმონი, ნინუა სერგო, ნაკაიძე გეორგი, ეძიაშვილი ივანე, ფუტკარაძე მაქსიმე, ფირანაშვილი ნიკოლოზ, ქანთარია დავითი, ქაჯაია სიმონი, რამიშვილი გიორგი, საბანიძე კონსტანტინე, ტუღუში ნოე, შალამბერიძე კონსტანტინე, შანიძე ვალერიანი, ოდიშარია ემელიანი, ცერცვაძე ვასილი, ჩხარტიშვილი ვალერიანი, ჭუბურიძე კონსტანტინე, უნანიშვილი ივანე, ჯღარკავა ბიკტორ. ხოხიაშვილი ვლადიმერი.

სპარსეთის ბაზრებზე

ამიერ კავკასიის საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის საინფორმაციო გაყოფილების ცხობების მიხედვით, მდგომარეობა მაზანდარანის და კოზვიანის ბაზრებზე ამ გვარია:

— **კაზვინი.** ნავთის ფასის დაცემა აღინიშნა ოქტომბერი და ეხლანდელ შეიტანებულ ბაღის გამო. ბენზინი იყიდება 90—92 კრ. ბოსალინდელი იყო ბენზინზე ფასის დაცემა, ვინაიდან ეხლანდელი იყო პარტია, ოთხელ-ც იყიდებოდა 80 კრ. ფუთი. ბაბაზე ქუმბიში ცოტაა. არის არა პირველი ხარისხი. ინგლისის მაზუფაქტურა ბეჭდილ მცირე ოდენობით.

— **ბორფუში.** ბაბაზე ცრული სიმშვიდეა. ხელშეკრულებები არ იდება. ვაჭრობა მოდუნებულია. მოთხოვნილება ჩვენს საქონელზე ცოტაა. არის ბენზინის მიწოდება. სახლვარგარეთის შაქარზე ფასების დაცემა გამოწვეულია შაქოდან დიდი რაოდენობის გაზიდვით. ფასი დავიდა 78 კრ. მიღებული საზღვარგარეთის შაქარი გავრცელდა მთელს მაზანდარანში და შეადგენ ფასები კვლავ აიწია 95 კრონი.

ᲓᲦᲔᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲔᲑᲨᲘ

საქართველოს წითელი ლაშქრის ცენტრალური კლუბი სახაფხულო შენობა—კონცერტი-კაბარე.

თეატრი არტო—საღამო-კონცერტი კაბარე.

თავისუფალი თეატრი—ლილიპუტების წარმოდგენა.

სახალხო სახლი—ებრაელთა ტრუპის წარმოდგენა.

პოოფკავშირთა კლუბი—კონცერტი.

სომხური კლუბის საზაფხულო თეატრი—საღამო წარმოდგენა.

მუშ. ცენტ. კლუბი—კონცერტი.

ახალი თეატრი მ. ც. კ.—ჯინო.

თეატრი არლეკინი—„მოსკოვის ლეტუჩაია მიშ"-ის რეპერტუარის პროგრამა.

თეატრი ამირანი—კონცერტი—კაბარე.

ცირკი—მრავალფერადოვანი პროგრამა

ᲚᲘᲜᲝ ᲗᲔᲐᲢᲠᲔᲑᲨᲘ:

სოლეი (ოფ. რევ. მხატვრული თეატრი)—პეკკერის გმირი.

არფასტო—ღამის აჩრდილი.

ეთერი (სახელ. ოპ. ბალი)—კინოდრამა.

ოაზისი (სასახლის 5)—ნიღაბი თეთრი კბილებით.

„ზვიზდა" (ყოფ. აღ. კომ.)—კინოკომედია.

პროვინციაში

ᲚᲔᲩᲮᲣᲛᲘᲡ ᲛᲐᲖ. ᲡᲙᲝᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ

ხაზ გასმით უნდა აღინიშნოს, რომ ლეჩხუმის მაზრის სკოლების შენობები თითქმის სულ უვარგისია. მაგალითისათვის მიუთითებ იმ სკოლაზე, სადაც მე თვითონ ვარ მასწავლებლად. წვირიშის პირველ საფეხურია ხი შრომის სკოლაზე. ამ სოფელში სკოლო ბინა სრულებით არ არის. მთავრობის ნებართვით კერძო შენობებში სწარმოება მეცადინეობა, მაგრამ როგორ პირობებში,—არ იკითხავთ? სახლის პატრონი ყოველ წამში მზად არის კეტი დაურტყოს მასწავლებელსაც და მოწაფეებსაც, რის შემდეგ მასწავლებელი იძულებული ხდება განცხადება შეიტანოს ამის შესახებ მთავრობასთან, მაგრამ ამ უკანასკნელს ჯერ არა აქვს საშუალება საკუთარი შენობა ააგოს ხსენებულ სოფელში. სოფლის მცხოვრებლები მზად არიან შენობა ააგონ, თუ მთავრობა შესაფერ ხელმძღვანელობას და დახმარებას გაუწევს. ამას უნდა მიაქციოს ყურადღება სათანადო ორგანომ.

რაც შეეხება მასწავლებლების ბინებს, ეს ხომ სრულებით არ არსებობს. მასწავლებელი იძულებული ხდება უდაბურ ქარ ყინვიან ზამთარში საკუთარი ბინიდან წავიდეს სკოლაში, რამდენიმე ვერსის მანძილზე მივა სკოლაში და იქაც როგორი სურათია, მავშვები სიცივიდან კანკალებენ და ასე იწყება მაცადინეობა ცივ ოთახში.

მიუხედავათ ამისა მოსწავლეთა რიცხვი უფრო მეტად დიდდება და სწავლის სურვილი აშკარად ეტყობათ მათ.

აუცილებლად უნდა მიაქციოს შესაფერი ყურადღება განსაკუთრებით ლეჩხუმის მაზრის სახალხო განათლების კომისარიატმა.

იულია ყრუაშვილი.

ᲡᲐᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲝ ᲙᲝᲚᲔᲑᲘᲡ

ღრმად დამწუხრებულნი: ვინობი, ვლადიმერ, გრიშა, მარიამი, ეფროსინე, მიშა ტუსკაები და მიხეილ მაღლაკელიძე, აცნობებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, პირველის მეუღლის და შვილის, მეორე, მესამე, მეოთხე და მეხუთისი, მამის და ძმის, მეექვსისი ბაბუასი და ბიძასი, მეშვიდესი სიმამრის და ცოლის ძმის

ᲘᲐᲙᲘᲜᲗᲝᲡ ᲓᲐ ᲜᲘᲙᲝ ᲭᲣᲡᲙᲘᲔᲑᲘᲡ

გარდაცვალების დასაფლავება დღეს, 15 ივლისს, (ახალი სტილით), ნაშუადღევს ორ საათზე, ქალ. ლენინოში. 1—1

დედა ნინო ფინიოზის ასული ფარეშიშვილისა და ძმა არჩილი, ძალი თამარი, შვილებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ კვირას, 16 ივლისს, გარდაცვალების ერთი წლის თავზე გადახდილ იქნება პანაშვიდი ვერაგულად მოკლულ რევკომის წევრის

ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘ (ᲢᲘᲢᲝ) ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ ᲤᲐᲠᲔᲨᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ.

პანაშვიდი დაიწყება ნაშუადღევს პირველ საათზე, ნიკოლოზის სასაფლაოზე ვერაზე. 1—1

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

1922 წელს, 7 აგვისტოს, დღის 12 საათზე მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის საძოვართა და საიჯარო-ნაკვეთების განყოფილებაში (სასამართლოს ქუჩა № 32) დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა ოევზის დაჭერის უფლებაზე პოლეოსტომის ტბაში (სენაკის მაზრაში) და იმ მდინარეებში, რომელიც ჩადის და გამოდის ამ ტბიდან, ვადით 1922 წლის 14 აგვისტოდან 1923 წლის 14 ივნისამდე. ქვირითის დაყრის დროს, ესე იგი 14 ივნისიდან 14 აგვისტომდის, როცა თევზის დაჭერა სახელმწიფოს აყენებს დიდ ზარალს, აკრძალულ ხანათ ითვლება. საჯაოო ვაჭრობა დაიწყება 730 მ. ლ. მანეთიდან, ვისაც სურს საჯარო ვაჭრობაში მონაწილეობა მიიღოს საძოვართა და საიჯარო ნაკვეთების განყოფილებაში შემოაქ განცხადება და ირდგენს 185.000.000 მან. ბეს.

ვინც საჯარო ვაჭრობაში მიიცემს უმაღლეს ფასს და საჯარო ვაჭრობა დამტკიცებულ იქნება მიწადმოქმედების კომისარიატის მიერ მასთან იკერება წერილობითი ხელშეკრულება, საიჯარო გადასახადი-კი უნდა იქნეს შემოტანილი ორ ნაწილათ: პირველი ხანევარი 1922 წლის 1-ლ ოქტომბრამდის, მეორე ხანევარი 1923 წლის 1-ლ აპრილამდის.

საჯარო ვაჭრობის დღეს ვიზედაც დარჩება თევზის დაჭერის უფლება ვალდებულია შეავლოს ბე არა ნაკლებ იმ ფასის მეოთხედი ნაწილისა, რა ფასში დარჩა მას თევზის დაჭერის უფლება საჯარო ვაჭრობაში. შევსებული ბე რჩება ხაზინაში მიწადმოქმედების კომისარიატის დეპოზიტში საიჯარო ვადის გათავებამდის.

დანარჩენ პირებს, ვიზედაც საჯარო ვაჭრობით თევზის დაჭერის უფლება არ დარჩება მათ ბე უბრუნდებათ იმ დღესვე.

(3—1).

ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝᲜᲘᲡ, ᲠᲝᲜᲢᲒᲔᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲘᲜᲐᲗᲚᲘᲡ

ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

საწოლი ოთახებით

ᲛᲘᲖᲔᲘᲚ ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

ტფილისი, ყორნანოვის ქუჩა № 20, ტელ. 7—91.

(25—10)

ᲕᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑ ᲛᲐᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ

საგნებში: არითმეტიკა, ალგებრა, გეომეტრია და ტრიგონომეტრიაში, აგრეთვე მე-V, VI კლასში შესასვლელად. საერთო განათლების კურსებზე, ტექნიკუმში და პოლიტეხნ. ინსტიტუტში—მიხაილოვის და ალექსის ქუჩის კუთხე № 25 5. ნახვა 9—12 საათამდე და 3—6 ს. ბინა მაჩაიძისა.

(2—1)

ᲐᲛᲘᲔᲠ-ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐ�გᲐᲠᲔᲝ ᲕᲐᲭᲠᲝᲑᲘᲡ

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲘ

(ᲖᲐᲙᲕᲜᲔᲨᲢᲝᲠᲒ)

იღებს რა მონაწილეობას ნიჟნი-ნოვგოროდის იარმუკაზე (1 აგვისტოდან —15 სექტემბრამდე), აცნობებს ყველა დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს და კერძო კომერსანტებს, რომელთაც სურს მონაწილეობა მიიღონ იარმუკაზე თავისი საქონლით, რომ იგი კისრულობს ამ საქონლის გადაგზავნას შეღავათიანს, საკომისიო პირობებში თავისი მარშრუტებით.

ცნობებისათვის მსურველთ უნდა მიმართონ ყოველ დღე (უქმეების გარდა) დღის 12—3 საათამდე და საღამოს 7—8 საათამდე ზაკვნეშტორგის ნიჟეგოროდის იარმუკაზე მონაწილეობისათვის არსებულ დროებით ბიუროში (ბარიატინსკის ქ. № 6, ზაკვნეშტორგის სარაჭრო განყოფილების ბინა) ბიუროს თავმჯდომარეს ტ. ს. მელიქოვს ან მის მოადგილეს ნ. ლ. კოვალევსკის. ქალაქ გარეშეთ სთხოვენ მიმართონ ზაკვნეშტორგის სათანადო განყოფილებას ადგილობრივ.

ა. კ ს. ს. რ. საგარეო ვაჭრობის კომისარიატი.

ᲗᲤ. ᲐᲦᲛᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲔᲚ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲡᲐᲮᲐᲓᲗᲐ ᲒᲘᲣᲠᲝ

აცხადებს, რომ ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტის შენობაში (ოთახი № 10) 15 ივლისს დღის 12 საათზე გაიმართება

ᲡᲐᲯᲐᲠᲝ ᲕᲐᲭᲠᲝᲑᲐ

ქვემო დასახელებულ სასტუმროების იჯარით გასაცემად.

1. ელიზავეტოპოლი — — — — — — ვორონცოვ ს ქ № 21
2. შემახა — — — — — — — 19 თებერ. ქ № 54.
3. ავრორა— — — — — — — — პლეხანოვის ქ. № 5.
4. ახუნდოვის ნომრები — — — — — ვორონცოვის ქ. № 35.
5. კარაბახი — — — — — — — — აბანოს ქ. № 4.
6. აზერბეიჯანი — — — — — — ვორონცოვის ქ. № 24.
7. ბორჯომი — — — — — — — 19 თებერვლის ქ. № 93.
8. სამტრედია — — — — — — — სამეჯედლოს ქ. № 2.
9. ირანი — — — — — — — — ვორონცოვის ქ. 26.
10. კომერციული ნომრები — — — — ირაკლის ქ. № 8.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲡᲐᲡᲐᲙᲚᲐᲝᲔᲑᲨᲘ

ამ დღეებში ამუშავებულ იქნება

ᲛᲝᲕᲕᲔᲜᲘᲕᲠᲐᲓ ᲛᲝᲬᲧᲝᲑᲘᲚᲘ ᲡᲐᲪᲘᲔᲑᲔᲚᲘ

(საყინულე) შესანახავად. ყოველ გვარ ადვილად გასაფუჭებელ სანოვაგისა, როგორიც არის: ხორცი, თევზი, ერბო, კარაქი. კვერცხი, ხილი და სხვა.

ვისაც სურს გაეცნონ იჯარის პირობებს, აგრეთვე აიღონ იჯარით ჯჯრები საციებლებისა—საჭიროა მისცენ წერილობითი განცხადება სასაკლაოების დირექტორს (ნავთლული), ან წარმოებათა განყოფილების კანცელარიაში (აღმასკომი, ოთახი № 41).

იქვე იყიდება **ᲧᲘᲜᲣᲚᲘ:** ადგილობრივ ფუთი 30.000 მანეთი, მიტანით 45.000 მანეთი.

ᲧᲘᲜᲣᲚᲘ შეძენის მსურველები აძლევენ განცხადებას, სასაკლაოების კანცელარიაში (ტელეფ. № 8—66).

თბილისის სამოქალაქო სასაკლაოების დირექტორი: **ᲓᲕᲝᲠᲐᲙᲝᲕᲘ.**

(3—3)

ᲐᲒᲐᲜᲝᲔᲑᲘ

ᲣᲝᲤ. ᲝᲠᲒᲔᲚᲘᲐᲜᲘᲡ, ᲐᲠᲒᲣᲢᲘᲜᲡᲙᲘᲡ ᲓᲐ ᲘᲠᲐᲙᲚᲘᲡ

ახლად შეკეთებულია და მშვენივრად მოწყობილი ნომრებით.

ᲪᲘᲕᲘ ᲓᲐ ᲪᲮᲔᲚᲘ ᲗᲠᲗᲝᲕᲚᲘ

გოგირდის წყალი. მუდამ არის თავისუფალი ნომრები.

(40—1)

ᲓᲐᲘᲙᲐᲠᲒᲐ

რეგისტრაციის ფურცელი მე-7 კომისარიატიდან მიღებული, ქრისტეფორე კაციტაძის სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად.

(1—1)

საქ. ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲝᲒᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲔᲚᲘ № 40

ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲐᲮᲐᲚ. ᲙᲝᲛᲣᲜ. ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡᲐ.

ᲡᲘᲛᲨᲘᲚᲝᲑᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ ᲓᲐ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲝᲕᲐᲚᲔᲝᲑᲐ

საქართველოში საბჭოთა რესპუბლიკის არსებობის პირველი წლები მეტად მძიმე შეექნა საბჭოთა აღმშენებლობისთვის. გასაბჭოების წელსვე საქართველოს ეწვია არაჩვეულებრივი სიმშილი, რომელმაც მრავალი ათასეული მშრომელი საკვდილის აჩრდილის წინ დააყენა. ეს უბედურება თითქმის ერთ დროს დაატყდა მთელ საბჭოთა ფედერაციას, და ამან უფრო გაამწვავა მდგომარეობა. ყველამ ვიცით, თუ, როგორი ხასიათი და ფორმები მიიღო რუსეთის მრავალ კუთხეში ამ საშინელმა მოვლენამ და როგორი ზომები იქნა მიღებული. სიმშილმა ფართე და მასიური ხასიათი მიიღო საქართველოშიც.

ჩვენ ვხედავთ, რომ მრავალ მაზრებში, როგორიც არის რაჭის, ლეჩხუმის, შორაპნის, სამხრეთ ოსეთის, ნაწილი ქუთაისის და თვით სამეგრელოს, ამ თავისი მოსავლიანობით განთქმული მხარის რამოდენიმე კუთხეში ერთი და ორი თვის სარჩენიც არ მოსულა. რამოდენიმე თვეა რაც ამ მხარეების მშრომელი გლეხობა სიმშილს განიცდის. მთავრობის ენერგიული ზომები და დახმარება მხოლოდ უმსუბუქებდა და უსუმბუქებს დამშეულთ აუტანელ პირობებს, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ შეუძლია საკმაებით აიცილოს მათ ეს უბედურება. აღმოსავლეთ საქართველოში უკვე სიმშილს დღე დაეთვალა, მაშინ როდესაც დასავლეთ საქართველოდან ყოველდღე შემაძრწუნებელი ამბები მოდის და უნდა მოველოდეთ კიდევ ახალ მოსავალამდე. დამშეულთა დახმარების საქმეს ამ შემთხვევაში არ უნდა დაეტყოს მოდუნება, არამედ მეტი მოხდომებით, დაუცხრომელი ენერგიით ეს დიდი საქმე უნდა იქნას ბოლომდე მიყვანილი. ამ მიზნით ს. კ. პ. ც. კ. მიერ გადადგმულია კიდევ გადამწყვეტი ნაბიჯი და მიმდინარე კვირეები დამშეულთა დახმარების საქმის გადაშინჯვის შემოწმების და კიდევ მეტი გაძლიერების კვირეებია გამოცხადებული ამ საქმეში, როგორც ყოველთვის, ასე ეხლა, ჩვენი უფროსი ხელმძღვანელი აზხანაგები და ორგანოები ჩვენზე ამყარებენ დიდ იმედებს „**განსაკუთრებით ახალგაზრდათა კომუნისტურმა კავშირმა უნდა მიიღოს მონაწილეობა ამ კამპანიაში, განსაკუთრებით მათში უნდა პოვოს ამ გამოძახილმა თანაგრძნობა და რწმენა მონდომება**", მოგვმართავენ ჩვენ და ჩვენც პასუხი უნდა გავცეთ და კიდევ გაუწოდოთ ხელი დამშეულ ძმებს. გულმა გული და სულმა სული სწორეთ დროზე უნდა იცნოს ყოველივე გასაჭირი საბჭოთა რესპუბლიკის მტერთათვის მოოლოდ ლხინია, სიამოვნებაა, თავის ბნელ საქმის გამნათლებელი საშუალებაა: ჩვენ გვმართებს მაქსიმალური ენერგიის გამოჩენა დამშეულთა დახმარების საქმეში. უნდა გავფანტოთ ბოროტ სულთა შავი ზრახვანი, რომლებიც სხვის უბედურობაზე თავიანთ „ბედნიერებას" აშენებენ. დავიხსოვთ ყველას რომ საბჭოთა ხელისუფლებას შეუძლია მშრომელთა ხსნა ასეთ მომენტებშიც, რომ მხოლოდ ის ზრუნავს მის კეთილდღეობისათვის.

კომუნისტური ახალგაზრდობავ!

ჩვენც შევეტანოთ ჩვენი წვლილი ამ უდიდეს საქმეში.

ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲐ ᲗᲣ ᲐᲠᲐ ᲠᲐᲘᲙᲝᲛᲔᲒᲘᲡ ᲒᲐᲣᲥᲛᲔᲒᲐ?

(ამხ. სულორელის პასუხად)

სრულიად საქართველოს მეორე ყრილობის ბნიშნეულოვან გადაწყვეტილებათა შემდეგ ჩვენი კავშირი თავისი სტრუქტურის შესამჩნევ ცვლილების წინაშე იდგას.

აპარატების გამარტივება, რომლის მსხვერპლი ჩვენი „ძვირფასი" რაიკომები გახდნენ კავშირის განთავისუფლება ხელის შეშლელ, ზედმეტ ორგანოებიდან, ზოგიერთ აქხანაგს ძალს უფრთხობს.

ასეთივე მდგომარეობაშია ამხ. სულორელიც. მოკლეო რომ ვსთქვათ, რას გაუკეთა ჯამი ჩვენმა ყრილობამ მან თქვა, რომ **საორგანიზაციო მუშაობა საქართველოში რამოდენიმეთ უკვე შეხრულებულია,** საქართველოს მიწა წყალის ჩვენი იაჩეიკებით დასერვა ჩვენ შევძელით, ჩვენ კავშირში თავი მოუყარეთ **კომპარტიულ მასას მუშურ გლეხურ ახალგაზრდობისა.**

რა უნდა გავაკეთოთ მომავალში?

აქ ყრილობამ ჩვეულებრივი სიცხადით, როგორც შეფერის მუშურ გლეხურ ახალგაზრდობის უმაღლეს ორგანოს, სცნო მიუცილებლათ კავშირის მუშაობის მეთოდების შეცვლა, რაც გამომდინარეობს იმ ძირითად მიზეზიდან, რომელიც დაისახა ყრილობამ,—რომ **შეკავშირებულ ახალგაზრდობის არმიას უნდა მივსცეთ ხულიერი საზრდო, საჭირო მომზადება, უნდა შევძინოთ კომუნისტური შეგნება შემდეგში აკტუალური მუშაობის საწარმოებლათ.**

აქ მთავარი გამჯრჯვებაა ჩვენი ყრილობის, და ამ მთავარ გადაწყვეტილებიდან გამომდინარეობს დანარჩენი ყველაფერი ის, რასაც ამხ. სულორელი არა სახუროთ აუშფოთებია. როგორ თუ გააუმეთ რაიკომები? ისინი ხომ ძარღვია ჩვენი მუშაობის. ამ ექსპერიმენტის მოხეენა შეგიძლიათ სამრეწველო რაიონნებში, არა სამრეწველოში კი ზიანის და დაბრკოლების მეტს არაფერს მოგვიტანსო. შეიძლება ამხ. სულორელისათვის მისი არგუმენტები დამაჯერებელია, მე კი მათ უსაფუძვლობაში ეჭვი არ შემდის. რას წარმოადგენენ ჩვენი რაიკომები. ეს ჩვეულებრივი ბიუროკრატიული აპარატია. პატივცემული მდივანი ზის იქ, ღებულობს მაზრიდან ცირკულიარებს, გაატარებს შემოსავალ წიგნში და თავისი გვარის მოწერით უგზავნის იაჩეიკებს შესასრულებლათ. ამხ. სულორელს, რამდენათაც ვიცი, რაიონის მუშაკს, ამგვარი დახასიათება შეაშფოთებს,

მაგრამ მე ძლიერ კარგათ ვიცნობ პერიფერიას, რაიონს, იაჩიკას, ერთი წუთითაც არ მავიწყდება „ადგილების გამოცდილების“ მნიშვნელობით მაგრამ მოვალე ვარ როგორც კომუნისტი სიმართლეს პირდაპირ შევხედო. დიახ, ვიდრე წესს არ აუგებთ ამ ზედმეტ „ზედნაშენს“ იაჩიკასა და მაზრკომს შორის, თავიდან არ მოვიცილებთ ხელოვნურ „ტორმაზს“ იმ ამოცანების რომელიც ყირიმამ დასახა ანა მარტო გატარება არ შეიძლება, არამედ მათზე ლაპარაკიც კი. მეორედ, რაიონში ერთი პასუხისმგებელი მომუშავის ყოლის გამო არ შეგვიძლია ის მივაკრათ ხელოვნურათ ერთ ადგილს.

პოლიტიკურ-აღზრდელობითი მუშაობის წარმოება ისეთ ორგანიზაციაში, როგორიც არის ჩვენი კავშირი, პატარა უჯრედებათ საქართველოს მიწა-წყალზე გაფანტული, მოითხოვს თვისუფალ მომზადებულ მუშაკს (რომელსაც ბეჭედი და შტემპელი არ დაამძიმებს, რომელიც ივლის თემებში მოხსენებების და ლექციების წასაკითხავად აქ არის ამბ. სულორავა და საკითხის მთელი სიმძიმე, რაც შეგნებულათ თუ შეუგნებლათ თქვენი განსჯვრეტის გარეშე დარჩა. თქვენ ამბობთ „რაიკომების გაუქმების მიზეზი არ ვიცი, შემდეგი კი ცუდია“. დიახ მიზეზების არ ცოდნა შედეგებსაც არა სწორს გაძლევთ. ცოტა დაიჩქარეთ და კალამი მანამდე აღიეთ ხელში ვიდრე სწორ გადაწყვეტილებას გაიგებდით, თორემ რით იხსნება ასეთი აბსურდი: რაიკომები სამრეწველო რაიონებში არ არის საჭირო, არა სამრეწველოებშ. კი არისო. საკაოდ ვერ წარმოგიდგენიათ მუშათა რაიონების მნიშვნელობა და ახალგაზრდა მუშების როლი ჩვენს კავშირში. ასეთების რიცხვი მცირეა, მაგრამ უ-ლრესად კომუნისტური ელემენტები, როგორც მდგომარეობით ისე შეგნებით ისინი არიან და ჰეგემონის როლი უნდა ითამაშონ მათ უნდა ეკუთვნოდეს. მეორე: თუ ისინი შეუჩიდრეებული არიან, ის ზედმეტი საბუთია რაიკომის იქ არსებობის, რადგან ასზე მეტ შეკავშირებულ ახალგაზრდა მუშას სჭირია ტენნიკური აპარატი ხელმძღვანელობისათვის. დაუმატეთ ამას **ახალგაზრდა მუშების შრომის დაცვა**, რომლის გატარებაში უდიდესი როლი უნდა ითამაშოს რაიკომებმა და **საკლუბო მუშაობის წარმოება**, რომლის გატარებას ცეკა ფიქრობს ამ პროლეტარულ ახალგაზრდობის კონცენტრიულ პუნქტებში და თქვენთვისაც ამბ. სულორავა ამას შემდეგ ცხადი გახდება თქვენი დებულებების უსუსურობა.

მე მესმის ყველა ის სიძნელე (თქვენ ამის აწერაში ბელეტრისტის ნიჭი გამოიჩინეთ), რომელიც შეხვდება ინსტრუკტორს სოფელში მუშაობის დროს, მაგრამ ყირიმის გადაწყვეტილებათა აზრი სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ მას ეს ზედმეტი სიძნიმე, რაიკომში ყოფნა, თავიდან ავაცილოთ და გაეხადოთ ის მუდმივ ცოცხალ, მუდმივ მსრბოლავ, მოარულ მუშავეთ ჩვენ იაჩიკებში, ჩვენ წევრთა მასაში, რაც მეტად საინტერესო და მიმზიდველია. გარდა ამისა, მას ყველა იაჩიკების შემოვლა არ დასჭირდება. თემებში მყოფი იაჩიკები ერთიანდება და ირჩევს თემის კომიტეტს, რომელიც ყველა შემადგენელ იაჩიკებს ხელმძღვანელობს.

თემის ორგანიზაციის საერთო კრება იმართება ორ კვირაში ერთხელ, რომელზედაც ესწრება ინსტრუკტორი, აკეთებს მოხსენებებს და იძლევა სამუშაო დირეკტივებს. არც რაიკომების გაუქმება ნიშნავს რაიკონფერენციების არ მოწვევას. ვინ აირჩევს ინსტრუკტორს, ვინ გაგზავნის დელეგატებს სამაზრო კონფერენციაზე: იგივე რაიონული კონფერენციები, რომელიც შეიკრიბება პერიოდულათ ყოფილ რაიონის ფარგალში და დელეგატთა კრების სახელი ერქვება.

ასეთია ამხანაგო, საქმის ფაქტიური მდგომარეობა, თქვენი წერილი კი გაუგებრობის შედეგია და „პატარა მსოფლიო შეცდომის“ წარმოადგენს.

ვ. გოგეშვილი.

ახალგაზრდათა ორგანიზაციის საკითხი საქართველოში

(ამხ. სერ. ბიაღლობელის წერილების გამო)

გაგრძელება. იხ. „წითელი ახალგაზრდობის ფურცლის“ № 39.

პირველ წერილში ჩვენ შევეხეთ, ახალგაზრდათა ორგანიზაციის სამ უმთავრეს მხარეს: მოძრაობის წარმოშობის დროის განსაზღვრას, დამოუკიდებელ მოძრაობის არსებობას და ორგანიზაციის სოციალისტური საზომით განხილვას ე. ი. საზოგადოების რომელი წრის ახალგაზრდობა ითვლება ჩვენში, რევოლუციონური მოძრაობის სუბიექტათ, მოწაფეობა, როგორც ამას ღაღადებს ამხ. ამაღლობელი, თუ მუშურ-გლეხური ახალგაზრდობა?

თბილისის ახალგაზრდა მუშების პირველი იაჩიკა „სპარტაკი“ მოწმობს სათანადო ობიექტური პირობების არსებობაზე, რომელმაც შესაძლებელყო მოძრაობის განვითარება იმ დონემდე, როდესაც „სპარტაკი“ შეიქნა ერთ მასიური რევოლუციონურ ორგანიზაციათ ჩვენში.

ამხ. ამაღლობელს კი, ისე არევია დავთარი, ახალგაზრდათა ორგანიზაციის საკითხში, რომ უარყოფს იმ ობიექტიურ პირობების არსებობას საქართველოში, რომელიც ნამდვილათ წინ უძღოდენ ახალგაზრდა მუშათა და გლეხთა მოძრაობის წარმოშობას. ის „ივიწყებს“ ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის არსებობას, მხოლოდ რევოლიუციონური მოძრაობის სარბიელზედ გამოყავს მოსწავლე ახალგაზრდობა და **ამ უორგანიზაციო მასხის „მოძრაობით“ სწყვეტს ახალგაზრდათა ორგანიზაციის საკითხს საქართველოში.**

რა მოტივით უარყოფს ამხ. ამაღლობელი, საქართველოში მუშათა ახალგაზრდობის სოციალისტურ მოძრაობას? ის სწერს: „ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური პირობები, სადაც ჯერაც არ ამოძრავებულა კაპიტალისტური წარმოების გიგანტიური მსვლელობა არ იძლეოდა საშვალებას ახალგაზრდა მუშები პოლიტიკურ ორგანიზაციებში დარაზმულიყვნენ, რაიმე მნიშვნელოვანი როლი შეესრულებინათ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში (ხ. „ტრიბუნა“ № 232) ჩვენ არ უარვყოფთ, რომ იმ ბურჟუაზიულ ქვეყნებში, სადაც დიდი ხანია ადგილი აქვს „კაპიტალისტური წარმოების გიგანტიური მსვლელობას, იქ ახალგაზრდა მუშათა მოძრაობას ხანგრძლივი ისტორია აქვს, მაგრამ არავის არ შეუძლია უარყოს ახალგაზრდა მუშათა მოძრაობა, მისი ორგანიზაცია საქართველოში, განსაკუთრებით, ამ უკანასკნელ ხუთი წლის განმავლობაში ეს უნდა მიეწეროს კაპიტალისტური წარმოების და ბურჟუაზიულ სებობის, რადგან ამ ბოლო მეტ შეკავშირებულ ახალგაზრდა მუშას სჭირია ტენნიკური აპარატი ხელმძღვანელობისათვის. დაუმატეთ ამას **ახალგაზრდა მუშების შრომის დაცვა**, რომლის გატარებაში უდიდესი როლი უნდა ითამაშოს რაიკომებმა და **საკლუბო მუშაობის წარმოება**, რომლის გატარებას ცეკა ფიქრობს ამ პროლეტარულ ახალგაზრდობის კონცენტრიულ პუნქტებში და თქვენთვისაც ამბ. სულორავა ამას შემდეგ ცხადი გახდება თქვენი დებულებების უსუსურობა.

მე მესმის ყველა ის სიძნიმე (თქვენ ამის აწერაში ბელეტრისტის ნიჭი გამოიჩინეთ), რომელიც შეხვდება ინსტრუკტორს სოფელში მუშაობის დროს, მაგრამ ყირიმის გადაწყვეტილებათა აზრი სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ მას ეს ზედმეტი სიძნიმე, რაიკომში ყოფნა, თავიდან ავაცილოთ და გაეხადოთ ის მუდმივ ცოცხალ, მუდმივ მსრბოლავ, მოარულ მუშავეთ ჩვენ იაჩიკებში, ჩვენ წევრთა მასაში, რაც მეტად საინტერესო და მიმზიდველია. გარდა ამისა, მას ყველა იაჩიკების შემოვლა არ დასჭირდება. თემებში მყოფი იაჩიკები ერთიანდება და ირჩევს თემის კომიტეტს, რომელიც ყველა შემადგენელ იაჩიკებს ხელმძღვანელობს.

თემის ორგანიზაციის საერთო კრება იმართება ორ კვირაში ერთხელ, რომელზედაც ესწრება ინსტრუკტორი, აკეთებს მოხსენებებს და იძლევა სამუშაო დირეკტივებს. არც რაიკომების გაუქმება ნიშნავს რაიკონფერენციების არ მოწვევას. ვინ აირჩევს ინსტრუკტორს, ვინ გაგზავნის დელეგატებს სამაზრო კონფერენციაზე: იგივე რაიონული კონფერენციები, რომელიც შეიკრიბება პერიოდულათ ყოფილ რაიონის ფარგალში და დელეგატთა კრების სახელი ერქვება.

ასეთია ამხანაგო, საქმის ფაქტიური მდგომარეობა, თქვენი წერილი კი გაუგებრობის შედეგია და „პატარა მსოფლიო შეცდომას“ წარმოადგენს.

ვ. გოგეშვილი.

ქ. თბილისის ორგანიზაცია

წევრთა რაოდენობა.	იაჩიკების რაოდენ.	მუშები		მოსწავლე ახალგაზ.	მოსამსახ. და სამხ. პირნი
1086	63	59%		9%	32%

ამ ციფრებიდან სჩანს, რომ ორგანიზაციის წევრთა დიდ უმრავლესობას შეადგენს, წარმატების სტვადასხვა დარგის ახალგაზრდა მუშები, რაც ამაღლობელის უსაფუძვლო დებულება, სრულებით აქარწყლებს.

თბილისის ორგანიზაციის წევრთა სოციალური შემადგენლობა გვიმტკიცებს, რომ რამდენადაც აქ მოიპოვება წარმოება, იმდენათ მას გავლენა აქვს ახალგაზრდათა მოძრაობაზედ. თანაბრეულ ფაბრიკა ქარხნებთან და სახელოსნოებთან არსებობს ახალგაზრდა მუშათა ორგანიზაცია.

ახალგაზრდა მოძრაობის საკითხი არ შეიძლება განიხილოს თბილისის ორგანიზაციით რადგან ეკონომიური პირობების ზეგავლენით, მხოლოდ სხვა სახით, ახალგაზრდათა ორგანიზაციამ ნიადაგი მოიპოვა პერიფერიებშიც. ეს კი აიხსნება ჩვენი სასოფლო მეურნეობის თვისებებით და პირობებით. კაპიტალისტურ ქვეყნებში, სასოფლო მეურნეობა დამოკიდებული არის ქალაქის წარმოებაზე. ანალოგიურ მოვლენას აქვს ადგილი საქართველოშიც. მეურნე გლეხი იმდენათ არის დამოკიდებული ქალაქზედ, რომ ის იძულებული ხდება თავისი მეურნეობა მოაწყოს, გააუჯობესოს და შეუფარდოს ბაზრის მდგომარეობას, რომ თავის შრომის ნაყოფი გაიტანოს იქ და შეიძინოს მისთვის მეუკლებელი საქონელი. მეურნე გლეხის ეს მოთხოვნილება იწვევს, მისი შრომის ენერგიის დაჭიმვას. მაგალითად, ჭარნახული უნდა მოიყვანოს იმდენი, რამდენიც დაკმაყოფილდა თავის ოჯახის მოთხოვნილებას, რამდენიც მას ესაჭიროებოდა პირდაპირ მოსახმარათ და აგრეთვე ბაზარზედ გასატანად და იქ ქალაქის ნაწარმოებზედ გადასაცვლელად, რის გარეშე მისი მეურნეობის არსებობა წარმოუდგენელია. ეს გარემოება აიძულებდა გლეხს შრომაში ჩაება ოჯახის სხვა წევრებიც, ეხლოდ პირველ რიგში, თავისი შვილები, რომლებიც მცირე წლოვანეობიდანვე შრომის ფერხულში ებმიან მამასთან ერთად ოჯახის სიღარიბისა და ყოველ დღიური შრომის ჭაპნის გამო ახალგაზრდა გლეხს ერთვევა უმეტეს შემთხვევაში, საშვალება წვალის შეძენისა, ის მიკრული არის ოჯახზედ, თავის მეურნეობაზედ, (ამ გარემოებით აიხსნება ის მდგომარეობა, რომ საქართველოს ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის წევრთა საგრძნობი რაოდენობა წერა-კითხვისა უცოდინარნი არიან), ცდილობს მეტი იშრომოს, რომ თავისი მეურნეობა გადაარჩინოს დანგრევას და მით თავი იხსნას საშინელ ეკონომიურ სიღატაკისაგან ამიტომ ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს, თუ სოფლის მშრომელი ახალგაზრდობა, რომელიც ასეთ ეკონომიურ და მაშასადამე სოციალურ მდგომარეობაში იმყოფება, რატომ ეტანება რევოლიუციონურ მოძრაობას და ახალგაზრდათა რევოლიუციონურ ორგანიზაციას ერთ აქტიურ ელემენტათ ხდება. თუ რამდენათ არის განვითარებული საქართველოში, სოფლის მუშური ახალგაზრდობის მოძრაობა, მაგალითისათვის მოვიყვანოთ ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის შესახებ ცნობები.

წევრთა რაოდ.	გლეხი.	მუშა	მუშა-მოსამ.	მოწაფეები
12,447	4.859	4 517	12.66	1.805

თითქმის ორგანიზაციის წევრთა ნახევარს ახალგაზრდა გლეხობა შეადგენს, რაც უნდა მიეწეროს საქართველოს ეკონომიური განვითარების პირობებს, მაგრამ მიუხედავათ ამისა, ორგანიზაცია სდგას სოციალისტურ და რევოლიუციონურ გზაზედ.

თუ ამბ. ამაღლობელი „ვულწრფელად“ ცდებოდა როცა უარყოფდა საქართველოში მუშათა ახალგაზრდობის დარაზმვას პოლიტიკურ ორგანიზაციაში, მით რევოლიუციონურ მოღვაწეობას საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ამ შემთხვევაში შეცდომა ეპატიება, მაგრამ შეცდომის გამოსასწორებლად ურჩევთ შემდეგს: თუ აქ მოყვანილი ციფრებში ეჭვი გეპარებათ, იმ შემთხვევაში, ნუ დაიზარებთ ინახულოთ თბილისის მუშათა რაიონები, მაშინ თვით დარწმუნდებით ახალგაზრდა მუშათა პოლიტიკურ ორგანიზაციების არსებობაში, შემდეგ თვალი გადაავლეთ საქართველოს ყველა მაზრებს, სადაც იპოვნით სოფლის ახალგაზრდათა მუშურ ორგანიზაციებს. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ამ პატარა, მაგრამ საქმიან ექსკურსიის შემდეგ, თქვენ თვითონ უარყოფთ თქვენს მიერ შეთხზულ ამბავ-უბედს,—საქართველოში ახალგაზრდათა ორგანიზაციის საკითხში, რომელმაც ჩაგაყენოთ ისეთ ულოღიკობაში, რომ ჯერ უარყავით ყოველგვარი ეკონომიური პირობების არსებობა, რომელთა ზეგავლენით შესაძლებელი შეიქმნა მუშათა ახალგაზრდობის სოციალისტური მოძრაობა, მხოლოდ მეორე ადგილას იძულებული იყავით გეთქვათ სულ საწინააღმდეგო. თქვენ სწერთ: დემოკრატიულ პარტიას არ ექნება თვალწარმატაცი მებრძოლის ობიექტი და მიზანი თავანთ სამახინჯით გამოაშკარავდება **ბურჟუაზიული ტენდენცია**, რომელიც ყოველ გვარ ნიადაგს გამოიცლის **მდგომარეობით სოციალისტურ ქართველ ახალგაზრდობაშია**“ (ხაზი ჩვენი ა.კ. იხ. „ტრიბუნა“ № 232.

ამბ. ამაღლობელ! დაუშვათ თუნდა ერთი წუთით და სამართლეთ ვალიაროთ თქვენი დებულება, რომ ვითომ საქართველოში არ იყო ისეთი ეკონომიური პირობები, რომ მუშათა ახალგაზრდობა სოციალისტურ მოძრაობის ფერხულში ჩამბულიყო, მაგრამ თუ ეს მართალია, საიდან გაჩნდა ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიის ბურჟუაზიული ტენდენცია და ზეცადან ხომ არ ჩამოფრენილა **მდგომარეობით სოციალისტური ქართველი ახალგაზრდობა?** შესაძლებელია ამ უკანასკნელს თქვენ მით ხსნიდეთ, რომ ამა თუ იმ მოწაფის ან სტუდენტის ტვინის უჯრედები ს.-ფედერალისტთა პარტიის ბაცილებით იყოს შეპყრობილი? ეს ხომ ვერ შექმნიდა მდგომარეობით **სოციალისტურ ახალგაზრდობას**, თუ არ საქართველოს საზოგადოებრივი ცხოვრების თვით ეკონომიური პირობები? შემდეგში ასეთი ულოღიკობას, რომ ადგილი არ მიეცეს საჭიროა სწორი საზომით მიუდგეთ ყოველივე იმას, რაც რეალურათ არსებობს, შაბლონებს თავი დაანებეთ და ფაქტებს განვიხილავ. ვერ ეტანებ ეგვერ ... ...